

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 215

**Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110
Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında
Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji,
Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2875 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	7
- Genel Gerekçesi	7
• Madde Gerekçeleri	9
• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu	12
• Muhalefet Şerhleri	21
• Teklif Metni	60
• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	60
• Teklif Metnine Ekli Cetvel	67
• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Cetvel	69

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Bülent Tüfenkci</i>	<i>Ziya Altunyalız</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
Malatya	Konya	Konya
<i>Emrullah İşler</i>	<i>Mustafa Demir</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Ankara	İstanbul	Manisa
<i>İsmail Emrah Karayel</i>	<i>Fuat Köktaş</i>	<i>Selman Özboyacı</i>
Kayseri	Samsun	Konya
<i>Metin Yavuz</i>	<i>İsmail Güneş</i>	<i>Metin Çelik</i>
Aydın	Uşak	Kastamonu
<i>Öznur Çalık</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Malatya	Çankırı	Bursa
<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>	<i>Rümeysa Kadak</i>
Bursa	Çanakkale	İstanbul
<i>Zafer Işık</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Selim Yağcı</i>
Bursa	Afyonkarahisar	Bilecik
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Metin Bulut</i>	<i>Orhan Yegin</i>
Balıkesir	Elâzığ	Ankara
<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Adnan Günnar</i>
Aydın	Adana	Trabzon
<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Hamdi Uçar</i>	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>
Niğde	Zonguldak	Mersin
<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>
Zonguldak	İstanbul	Hatay
<i>İlyas Şeker</i>	<i>Mehmet Uğur Gökgöz</i>	<i>Süleyman Karaman</i>
Kocaeli	Isparta	Erzincan
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Halil Etyemez</i>	<i>Ramazan Can</i>
Elâzığ	Konya	Kırıkkale
<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Metin Gündoğdu</i>
İzmir	Afyonkarahisar	Ordu
<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Kemal Çelik</i>
Samsun	Tokat	Antalya

<i>Hasan Çilez</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Yusuf Başer</i>
Amasya	Osmaniye	Yozgat
<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Serkan Bayram</i>	<i>Ergün Taşcı</i>
İstanbul	İstanbul	Ordu
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Sivas	Kütahya	İstanbul
<i>Halil Özşavlı</i>	<i>Ahmet Akay</i>	<i>Cengiz Demirkaya</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Mardin
<i>Ziver Özdemir</i>	<i>Sabri Öztürk</i>	<i>Osman Ören</i>
Batman	Giresun	Siirt
<i>Rizgin Birlik</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Şırnak	İzmir	İstanbul
<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Manisa	Erzurum	Kocaeli
<i>Nilgün Ök</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Erol Kavuncu</i>
Denizli	Erzurum	Çorum
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>
Ağrı	İstanbul	Adana
<i>Mustafa Açıkgöz</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Çiğdem Karaaslan</i>
Nevşehir	İstanbul	Samsun
<i>Hülya Nergis</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Derya Bakkak</i>
Kayseri	Gaziantep	Gaziantep
<i>Ali Şahin</i>	<i>Ahmet Uzer</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Gaziantep	Gaziantep	Gaziantep
<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Mustafa Hilmi Dülger</i>
Konya	İstanbul	Kilis
<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>
Mersin	Antalya	Bursa
<i>Hacı Özkan</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Hacı Turan</i>
Mersin	Adana	Ankara
<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Osman Mesten</i>
Hatay	Şanlıurfa	Bursa
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Abdulkadir Özel</i>	<i>Mustafa Köse</i>
Osmaniye	Hatay	Antalya
<i>Necip Nasır</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>	<i>Selim Gültekin</i>
İzmir	İzmir	Niğde

Mustafa Kendirli

Kırşehir

Cemil Yaman

Kocaeli

Fatma Aksal

Edirne

Atay Uslu

Antalya

Arife Polat Düzgün

Ankara

Salih Cora

Trabzon

Asuman Erdoğan

Ankara

Muhammet Balta

Trabzon

Şahin Tin

Denizli

Selami Altınok

Erzurum

İffet Polat

İstanbul

Recep Özel

Isparta

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 14.05.2020 tarihinde sunulan 2 / 2875 Esas Numaralı “Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

27.05.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/2875) Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01.06.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2875)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Rekabet hukuku, ekonomi ile hukukun keştiği bir alan olarak modern ekonomilerin sağlıklı işleyebilmesi bakımından çok önemli bir görevi ifa etmektedir. Zira bu hukuk dalının koruduğu rekabet kavramı, piyasa ekonomisinin etkin işleyebilmesi bakımından stratejik ve merkezi bir konumdadır.

Asli görevleri rekabet hukuku kurallarını uygulamak ve ayrıca rekabet savunuculuğu yoluyla serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmak olan rekabet otoriteleri, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicilerin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin biçimde karşılamaktır. Böyle bir ortamda araştırma geliştirme faaliyetleri, inovasyon ve yenilikçi ürünler firmalar arası yarışın önemli parametreleri olmaktadır. Bunun neticesinde piyasalarda daha yüksek bir verimlilik ortaya çıkmaktadır. Yüksek verimlilik ise, ülkenin rekabet gücünün artmasına, ekonomik büyümeye ve dolayısıyla toplumsal refah artışına katkı sağlamaktadır.

Rekabet otoriteleri, gerçekleştirdikleri piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Zira devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Ekonomiye doğrudan ve dolaylı olarak etkilemesi nedeniyle piyasaların istikrarı bakımından önem arz eden rekabet hukuku, aynı zamanda hukuki öngörülebilirlik sağlayarak ülkemiz için ihtiyaç duyulan yatırımlara da elverişli bir zemin hazırlamaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Rekabet Kurumunun göreve başladığı 5/11/1997 tarihinden bu yana uygulanmaktadır. Bu süre zarfında edinilen deneyim ve bilgi birikimi, gerek ülkemizdeki gerekse uluslararası piyasalardaki değişim ile teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, 4054 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu hususlara ilave olarak, 4054 sayılı Kanunun uygulandığı 20 yılı aşan süre zarfında, mehz Avrupa Birliği rekabet hukukunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1/5/2004 tarihinde yürürlüğe giren reform paketinin en önemli ayağını oluşturan ve 17 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğüne yürürlükten kaldıran 1/2003 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü başta olmak üzere Avrupa Birliği mevzuatında yapılan değişikliklerin, çağdaş bir rekabet hukuku mevzuatının oluşturulabilmesi ve Avrupa Birliği üyelik müzakereleri bakımından dikkate alınması gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan bütün bu gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda 4054 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklerle, hem rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması, hem de Rekabet Kurumunun piyasaların ihtiyacını daha iyi karşılayabileceği gerekli yapıya ve vasıtalara kavuşturularak daha aktif ve dinamik hale getirilmesi mümkün olacaktır. Böylelikle üretimde ve kaynak dağılımında etkinlik sağlamak ve toplumsal refahı arttırmak için mal ve hizmet piyasalarında rekabeti korumak ve geliştirmek amaçlarına hizmet edecek daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin ülkemizde yerleşmesi sağlanacaktır.

Tanımlanan hedeflere uygun olarak yapılan temel düzenlemelerden ilki, muafiyet rejiminin hukuki belirliliğini arttırmayı ve “kendi kendine değerlendirme” yönteminin netleştirilmesini amaçlamaktadır. Bunun yanında, birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesine ilişkin olarak yapılan düzenlemeyle, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu olan etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek, birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün kılınmaktadır.

Yapılan düzenlemelerden bir diğeri, Avrupa Birliği mevzuatında da yer alan yapısal tedbirler hakkındadır. Söz konusu tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetki açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumu önemli bir araca kavuşmaktadır. Ayrıca, rekabet ihlallerine ilişkin delillerin elde edilmesinde en önemli yetkilerden olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini temin etmek için de çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerden ilki, Avrupa Birliği mevzuatındaki rekabeti kayda değer ölçüde sınırlamayan (de minimis) uygulamasına ilişkindir. Yapılan düzenlemeyle, pazar payı ve ciro gibi kistaslar göz önüne alınarak belirlenecek eşiklerin aşılmadığı anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması mümkün kılınmaktadır.

Kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını temin etmek üzere yer verilen düzenlemelerden bir başkası, rekabet kaygılarının giderilmesinde başvuru yollarından biri olan ve Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan taahhüt müessesesine ilişkindir. Söz konusu müessesenin getirilmesiyle, ortaya çıkabilecek rekabet karşıtı zararların büyümesinin önlenmesi ve kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda son olarak, rekabet ihlallerine yönelik soruşturmaların neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması ile ihlalin ve sürecin hızlı ve kesin bir şekilde sonlandırılması sayesinde elde edilecek kamusal faydalar dikkate alınarak, Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan uzlaşma müessesesi getirilmektedir.

Söz konusu düzenlemelere ilaveten, Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik olarak da Teklifte bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu bağlamda, Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlığın adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması başta olmak üzere, Rekabet Kurumunda görevli meslek personelinin hangi unvana sahip personelden oluştuğu hususu açıklığa kavuşturulmakta, Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması mümkün kılınmaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesince 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının “Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılıır.” şeklindeki ikinci ve üçüncü cümleleri Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildiğinden, Rekabet Kurumunun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin düzenlemelere, bu konudaki belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla Teklifte yer verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4054 sayılı Kanunun 5 inci maddesine konu olan muafiyet uygulaması, mehz Avrupa Birliği uygulamasında 2003 yılında gerçekleştirilen reformla yeniden düzenlenmiş ve “kendi kendine değerlendirme” olarak nitelendirilen yeni bir sisteme geçilmiştir. Bu sistemde teşebbüsler öncelikle ilgili anlaşmalar için yayımlanan grup muafiyeti düzenlemelerinden yararlanıp yararlanmadığını, bunlardan yararlanmadığı durumda da muafiyet hükümlerinin uygulanmasına ilişkin şartların sağlanıp sağlanmadığını kendi kendilerine değerlendirmektedir. 2005 yılında, 4054 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde mehz mevzuat ile uyumlu değişikliklerle teşebbüsler arası anlaşmalar için bildirim zorunluluğu kaldırılmıştır. Dolayısıyla ilgili maddede yapılan değişiklik, madde lafzındaki hukuki belirliliği arttırmayı ve “kendi kendine değerlendirme” yönteminin netleştirilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte, teşebbüslerin isteğe bağlı olarak Kuruma başvuru hakları da korunmaktadır.

Madde 2- Madde ile; 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, hâkim durum testi yerine Avrupa Birliği Hukukunda uygulanan “etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması” testi getirilmektedir. Bu suretle, birleşme veya devralma işlemleri sonucunda ortaya çıkabilecek olan tek taraflı etkilerin ve işbirliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün olacaktır. Diğer yandan, etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının başta hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle gerçekleştiği belirtilerek, birleşme ve devralmalara ilişkin geçmiş dönem uygulama tecrübesinden yararlanılması ve hukuki belirlilik sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu değerlendirme testiyle, hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğuran işlemlerin yanı sıra rekabeti önemli ölçüde azaltabilecek işlemler de yasaklanabilecektir.

Madde 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Rekabet Kurulunun nihai kararlarında yapısal tedbirler getirebileceği hususu açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Kurulun sahip olduğu araçlara önemli bir ilave yapılmaktadır.

Bununla birlikte yapısal tedbirlerin, ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulabilecek istisnai bir yetki tanıdığı hüküm altına alınmak suretiyle teşebbüslere hukuki güvence de tanınmaktadır.

Madde 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklikle, özellikle kartellerin ortaya çıkarılmasında hayati önemi haiz olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da belirginleştirilmektedir. Bu bağlamda, yerinde incelemelerde; defterlerin, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan verilerin ve belgelerin incelenebilmesi, bunların kopyalarının ve çıktılarının alınabilmesi yetkisi daha da açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 5- Rekabet Kurumunun personel sayısı göz önüne alınarak, iş yükünün daha etkin yönetilebilmesi ve Kurum işleyişinin daha verimli olması adına Başkan Yardımcılarının adedi üç olarak değiştirilmektedir.

Madde 6- Anayasa Mahkemesinin kararı ile 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının “Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır.” şeklindeki ikinci ve üçüncü cümleleri Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildiğinden, karar doğrultusunda Kurumun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kurallar Teklifte açık olarak düzenlenmektedir.

Madde 7- Madde ile; Kurumda görevli meslek personelinin; rekabet başuzmanları, rekabet uzmanları ve rekabet uzman yardımcılarında oluşacağı belirtilmektedir. Ayrıca, yapılan son yasal değişikliklerle, kamuda göreve başlayacak kariyer meslek uzman yardımcılara yönelik genel düzenlemeler getirildiğinden, rekabet uzman yardımcılar hakkında Devlet Memurları Kanununda öngörülen hükümlerin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 8- 2005-2019 yılları arası Avrupa Birliği İlerleme Raporları Rekabet Politikası Faslında, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalara ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanması beklendiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yapılan bu düzenlemeyle; rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi ihlaller hariç olmak üzere, Kurulca belirlenecek pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması öngörülmektedir. Böylece Kurum kaynaklarının öncelikli olarak daha önemli ihlallere yönlendirilmesi mümkün olacaktır. Diğer yandan, fıkranın uygulanmasına yönelik nesnel ölçütlerin Kurul tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile; mehz Avrupa Birliği mevzuatında yer alan taahhüt müessesesi, Türk Rekabet Hukuku mevzuatına ve uygulamasına kazandırılmaktadır. Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddeleri kapsamında ortaya çıkan rekabet kaygılarının giderilmesinin ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri tarafından taahhüt edildiği ve bu taahhütlerin yeterliliği ve zamanlaması dikkate alınarak Kurulca kabul edildiği durumlarda, taahhütte bulunan teşebbüs veya teşebbüs birlikleri hakkında soruşturma açılmayabileceği ya da yürütülen soruşturmaların sona erdirilebileceği düzenlenmektedir. Taahhüt yoluyla, ihlal niteliğinin resmî bir kararla tespiti ayrıntılı bir inceleme ve soruşturma süreci gerektirebilecek türde anlaşma, karar ve uygulamaların çok daha kısa sürede ortadan kaldırılması mümkün olabilecektir. Böylece, ortaya çıkabilecek zararların büyümesi önlenirken, kamu kaynakları daha etkin bir şekilde kullanılacaktır.

Ayrıca bu madde ile; Avrupa Birliği mevzuatında ve birçok ülke uygulamasında da yer alan uzlaşma müessesesinin Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırılması öngörülmektedir. Böylelikle, hem soruşturma sürecinin kısaltılarak hızlı bir şekilde sonuçlandırılması hem de bunlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

Madde 10- Mevcut uygulamalar, soruşturma aşamasında ek yazılı görüşün hazırlanması için 4054 sayılı Kanunda öngörülen mevcut 15 günlük sürenin özellikle kapsamlı ve/veya çok sayıda teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmalarda yetersiz kalabildiğini göstermektedir. Kanunun 45 inci maddesinde yapılan değişiklikle, maddede yer verilen bütün sürelerin, haklı gerekçeler sunulması halinde Kurul kararı ile bir katına kadar uzatılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 11- Madde ile; Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevleri nedeniyle işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacakları, bu bağlamda cezai ve hukuki sorumluluklarına ilişkin olarak kıyasen 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 12- 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 6 ncı madde ile; Anayasa Mahkemesinin, kararına istinaden Kurum personelinin kadro unvanları, kadro dereceleri ve sayıları ile mali ve sosyal haklarına ilişkin temel kurallar yeniden belirlendiğinden; mevcut personelin yeniden atandıkları veya atanmış sayılacakları kadro unvanları, dereceleri ile personelin mali ve sosyal haklar açısından kazanılmış haklarının korunmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca kadrosu kaldırılan personelle ilgili olarak düzenleme yapılmaktadır.

Madde 13- 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde ile; rekabet uzman yardımcılarının rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde düzenlenen usul ve esaslara göre haklarında ayrıca bir derece yükselmesi uygulanmasına yönelik düzenleme getirildiğinden, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayan mevcut meslek personelinin de aynı haktan yararlanması sağlanmaktadır.

Madde 14- Madde ile; 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin Bakanlık tanımında ibare değişikliği yapılarak Bakanlık adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca; 4054 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle; Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlık adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 15- Yürürlük maddesidir.

Madde 16- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

08/06/2020

Esas No: 2/2875

Karar No: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Malatya Milletvekili Bülent TÜFENKÇİ ve 110 Milletvekili tarafından 14/05/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 15/05/2020 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/2875 esas numaralı “Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 02/06/2020 tarihinde yaptığı 7’nci Birleşiminde Malatya Milletvekili Bülent TÜFENKÇİ ile Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Rekabet Kurumu, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) ile Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Rekabet hukuku, ekonomi ile hukukun kesiştiği bir alan olarak modern ekonomilerin sağlıklı işleyebilmesi bakımından stratejik ve merkezi bir konumdur. Rekabet otoritelerinin asli görevleri rekabet hukuku kurallarını uygulamak, serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Söz konusu otoriteler, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği, tüketicilerin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin bir biçimde karşılamaktır.

Rekabet otoriteleri, piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Rekabet hukuku, piyasaların istikrarı açısından hukuki öngörülebilirlik sağlamak suretiyle ülkemiz için ihtiyaç duyulan yatırımlara da elverişli bir ortam hazırlamaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 5/11/1997 tarihinden bu yana uygulanmakta olup gerek ülkemizde gerekse uluslararası piyasalarda yaşanan değişim ve teknolojik gelişmeler 4054 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bunun yanı sıra, 4054 sayılı Kanunun uygulandığı süre zarfında, mehz Avrupa Birliği rekabet hukukunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1/5/2004 tarihinde yürürlüğe giren reform paketinin en önemli ayağını oluşturan ve 17 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü’nü yürürlükten kaldıran 1/2003 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü başta olmak üzere Avrupa Birliği mevzuatında yapılan değişikliklerin, çağdaş bir rekabet hukuku mevzuatının oluşturulabilmesi ve Avrupa Birliği üyelik müzakereleri bakımından dikkate alınması gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda 4054 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklerle, hem rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması, hem de Rekabet Kurumunun piyasaların gereksinimlerini karşılayacak bir yapıya ve araçlara kavuşturulması suretiyle daha aktif ve dinamik hale getirilmesi mümkün olacaktır. Böylelikle üretimde ve kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, toplumsal refahı arttırmak için mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin ülkemizde yerleşmesi sağlanacaktır.

2. Teklifin İçeriği

2/2875 esas numaralı Kanun Teklifiyle, aşağıdaki esaslı değişiklikler öngörülmektedir.

➤ Muafiyet rejiminin hukuki belirliliğinin artırılması ve “kendi kendine değerlendirme” yönteminin netleştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesine ilişkin düzenlemeyle, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu olan etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün kılınmaktadır.

➤ 2005-2019 yılları arası Avrupa Birliği İlerleme Raporları Rekabet Politikası Faslında, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan (de minimis) uygulamalara ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Bu düzenlemeyle; rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi ihlaller hariç olmak üzere, Kurulca belirlenecek pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması öngörülmektedir.

➤ Avrupa Birliği mevzuatında yer alan yapısal tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetki açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumu önemli bir araca kavuşturulmakta ve yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir.

➤ Kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını teminen Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan rekabet kaygılarının giderilmesinde başvuru yollarından biri olan taahhüt müessesesine ilişkin olup bu müessesenin getirilmesiyle ortaya çıkabilecek rekabet karşıtı zararların büyümesi önlenecektir.

➤ Avrupa Birliği mevzuatında ve birçok ülke uygulamasında da yer alan uzlaşma müessesesinin Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırılması öngörülmektedir. Böylelikle, hem soruşturma sürecinin kısaltılarak hızlı bir şekilde sonuçlandırılması hem de bunlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

➤ Mevcut uygulamalar, soruşturma aşamasında ek yazılı görüşün hazırlanması için 4054 sayılı Kanunda öngörülen mevcut 15 günlük sürenin özellikle kapsamlı ve/veya çok sayıda teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmalarda yetersiz kalabildiğini gösterdiğinden, söz konusu sürenin bir kereye mahsus olmak üzere Kurul tarafından uzatılabilmesi mümkün kılınmaktadır.

➤ Teklifte Rekabet Kurumunun idari işleyişinin daha etkin kılınmasına yönelik olarak bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu doğrultuda, Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlığın adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması, Kurumda görevli meslek personelinin hangi unvana sahip personelden oluştuğu hususunun açıklığa kavuşturulması ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması mümkün kılınmaktadır.

➤ Anayasa Mahkemesinin 12/7/2013 tarihli ve 28705 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2013/72 sayılı Kararı ile 4054 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası iptal edildiğinden Kurumun personel, kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kuralların yasada açık olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

3. Komisyon Görüşmeleri

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Teklifin birinci imza sahibi Malatya Milletvekili Sayın Bülent TÜFENKÇİ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Kanun teklifinin iyi ülke uygulamaları ve Avrupa Birliği Komisyon kararları dikkate alınarak hazırlandığı,

➤ Yeni ve etkin araçlarla daha etkin kaynak kullanımı ile Kurumun etkinliğinin artırılması ve bürokratik süreçlerinin azaltılması suretiyle yeni doğrudan yatırımların önünün açılmasının hedeflendiği,

➤ Kanun teklifi ile mevcut 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ülkemizin gelişmişlik seviyesiyle uyumlu hale getirildiği ve modern araçlarla güçlendirildiği, böylelikle Avrupa Birliği ve gelişmiş ülke uygulamalarına paralel olarak mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunması ve geliştirilmesi ile daha etkili bir rekabet hukuku sistemi oluşturulmasına katkı verecek bir düzenleme amaçlandığı,

➤ Muafiyet rejiminde hukuki belirliliğin artırılarak birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesinde, ülkemiz ihtiyaçlarına uygun biçimde gelişmiş ekonomilerde de benimsenen teste geçileceği,

➤ Avrupa Birliği mevzuatındaki etkili araçlardan biri olan yapısal tedbirlerin getirilmesi suretiyle rekabet ihlalleri ve özellikle kartellerle daha etkin bir mücadele için yerinde inceleme yetkisinin kapsamının daha da belirlenleştirildiği,

➤ Kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini teminen Avrupa Birliği mevzuatı ile birçok ülke uygulamasında yer alan rekabeti hissedilir ölçüde kısıtlamayan taahhüt ve uzlaşma uygulamalarının hayata geçirileceği,

➤ Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik bazı düzenlemelere yer verildiği,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan 2019 yılı Türkiye İlerleme Raporu'nda, Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkındaki Kanuna ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanarak uygulamaya konulması, bağımsız bir Devlet Destekleri Otoritesinin kurulması ve antitröst ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyum düzeyini artırmak için mevzuatın gözden geçirilmesi gerektiğine ilişkin değerlendirmelere yer verildiği, Rekabet Kurumu başkan ve üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan atanmasının kurul üyelerinin eğitim ve sektör deneyimi konusunda mesleki niteliklerine ilişkin herhangi bir objektif ölçütün ve şartın olmamasının Kurulun bağımsızlığına zarar verdiğine ilişkin tespitlerde bulunulduğu,

- Rekabet Kurumunun, kamu ihalelerinin öncesinde ve ihalenin gerçekleşmesi sırasında kamu kurumlarıyla ve bilhassa Kamu İhale Kurumuyla yakın iş birliği içerisinde bulunması gerektiği,
- Rekabet savunuculuğu kavramının kanun metninde yer alması gerektiği ve Kurumun rekabet savunuculuğu görevini yerine getirmesi ile kamu kurumları ile iş birliği ve koordinasyonu sağlamak için rekabet istişare konseyinin kurulması gerektiği,
- Rekabet Kurumu tarafından her yıl belli bir yüzdede ve belli bir sayıda kamu ihalesinin inceleneceğinin duyurulması ve yapılması,
- Teklif ile etkin rekabet ölçüsü getirilmiş olmasına rağmen bunun ne anlama geldiğinin belirtilmemiş olduğu,
- Rekabet Kurumunun bağımsızlığı, çalışanlarının niteliği, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla eş güdümlü çalışması ile etkinliği hususunun hayati önem taşıdığı ancak hazırlanan Teklifin, AB mevzuatına uyum konusunda belli eksikleri giderse de yeterli olmadığı,
- Teklifte “de minimis” “uzlaşma” ve “taahhüt” gibi yeni konseptlerin Türk rekabet hukukuna kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin tesis edileceği ancak bazı değişikliklerin hukuki belirsizliğe yol açabileceği, özellikle yapısal tedbir uygulama yetkisi ile dijital verilerin toplanmasına ilişkin yetkilerin yeni tartışmalar yaratacağı,
- Avrupa Birliği’nin “de minimis”, taahhütler, uzlaşmaya ilişkin prosedürler ile birleşme kontrollerindeki değişikliklerin uygulamaya geçirilmesine ilişkin düzenlemeler konusunda talepte bulunduğu,
- Teklifte yer verilen düzenlemelerle, Rekabet Kuruluna başka yapısal tedbirler alma yetkisinin verildiği, Kurulun kartel kuran firmalara ya da hâkim durumunu kötüye kullanan bir şirketlere soruşturma sonucuna göre idari para cezasının yanında yapısal tedbirler de öngörebileceği, firmalara rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kararında belirtebileceği, firmaların belirli faaliyetlerini ve ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmelerini karar altına alabileceğine ilişkin hükümlerin mülkiyet hakkına yönelik önemli bir müdahale olduğu ve Anayasa’nın mülkiyet hakkını düzenleyen 44’üncü maddesine aykırılık teşkil ettiği,
- Teklif ile Rekabet Kurumunun şirketlere ait dijital ve elektronik bilgilerin alınması suretiyle inceleme yetkisinin kapsamının genişletildiği ancak Kuruma böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması gerektiği, bu kapsamda veri güvenliği, gizliliği ile kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için Kurum personeli hakkında, kullandıkları yetkinin ağırlığıyla orantılı yaptırımların öngörülmesinin isabetli olacağı ve özellikle bilinçli veri ifşaları ve/veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında cezai sorumlulukların belirlenmesi gerektiği,
- Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yeni getirilen “de minimis” uygulamasıyla rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan işlem ve eylemlerin Rekabet Kurumu tarafından oluşturulmayacağı ve böylelikle Kurumun daha önemli ihlallere yoğunlaşmasının sağlanabileceği, bu uygulamanın pazar payı ve ciro gibi unsurları dikkate alıp Yönetmelikle belirlenecek pazar payı ya da cironun altındaki ihlal iddialarında konuyu soruşturma açmaksızın çözüme kavuşturabileceği ancak kartel niteliğindeki rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz kısıtı gibi açık ve ağır ihlallerin ise kapsam dışında bırakıldığı,

➤ Uzlaşma sonrası ceza indirimi ile ilgili belirlenen yüzde 25'lik limitin daha yükseltilecek daha motive edici hâle getirilmesi gerektiği ve uzlaşma başvurusu için son tarih olarak soruşturma raporunun tebliğinden sonraki bir aşamanın belirlenebileceği, böylelikle firmaların kendileri hakkındaki iddiaları görerek daha isabetli karar verebilecekleri,

➤ Devlet yardımları konusunun rekabet politikamızda yer almadığı ve Türkiye'deki Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkındaki Kanun'un Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumlu hale getirilmesi gerektiği,

➤ Rekabet Kurumu'nun hakem konumunda olduğu bu nedenle nihai kararı verecek rekabet ihtisas mahkemelerinin kurulmasına bir ihtiyaç duyulduğu,

➤ Rekabet Kurumu'nun özerk yapısının korunmasının bir gereklilik olduğu,

➤ Teklifin 11'inci maddesinde Kurul üyeleri ile kurum personelinin hukuki ve cezai sorumlulukları için Bankacılık Kanunu hükümlerine atıf yapılmak suretiyle BDDK ile mukayese edildiği, gerekçeler kısmında herhangi bir gerekçe belirtilmediği ve açıklamaların yeterli olmadığı,

➤ 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde muafiyet verilmesine ilişkin hususların belirlendiği ve muafiyet kararlarının Rekabet Kurulu tarafından verildiği fakat önerilen metinde Kurul kelimesinin kaldırıldığı dolayısıyla da bu kararların mahkemelere taşınacağı, muafiyetle ilgili bir talep geldiği zaman mahkemelerin mevcut iş yükü dikkate alındığında başvurulara zaman ayırmasının son derece zor olduğu ve mahkemelerin bu konuda bir uzmanlıkları olmadığı için ciddi şekilde rekabetten sapmalarla sonuçlanacak bir yolun açılacağı, uzmanlık isteyen bir meselenin Kurulun kararına bağlanmış olmasının daha doğru olacağı, Kurul tarafından bazı durumlarda mutlak bir muafiyet bazı durumlarda ise belirli periyotlarla sınırlı ve gelişen ekonomik koşullarla daha önce verilen muafiyetin rekabeti bozup bozmadığına dair yapılan gözlemler neticesinde muafiyet kararı verildiği,

➤ Rekabet Kurumu'nun piyasa ekonomisinin etkin işlemlerini, piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketiciyi koruyan piyasaları temin etmeyi hedeflediği ve bu teklifle ilgili mevzuatın AB mevzuatıyla uyumlu bir hâle getirilmesinin de amaçlandığı,

➤ Teklifte ülkemizin ekonomik büyümesiyle uyumlu yeni düzenlemelerin yanı sıra gerek tüketiciler lehine gerekse şirketler lehine değişikliklerle Kurumun yeniden organize edilmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı,

➤ Teklifte yer verilen yapısal tedbir konusuna ilişkin düzenlemenin Avrupa Komisyonunun (1/2003) sayılı Tüzüğü'nün 7'nci maddesine uygun olarak düzenlendiği ve bu maddeye göre rekabetin ihlalinin tespiti hâlinde, ihlalle orantılı ve ihlali etkili bir şekilde sona erdirmek için gerekli olan davranışsal ve yapısal tedbirlerin uygulanabileceği ve aynı maddede yapısal tedbirlerin ancak eş etkililikte davranışsal tedbirlerin bulunmaması ya da eş etkililikteki davranışsal tedbirin ilgili teşebbüse daha fazla yük getirdiği hâllerde uygulanabileceği belirtilmiştir. Yapısal tedbirlerle ilgili düzenlemenin sıklıkla uygulanmayacağı ancak davranışsal tedbirin yetersiz kaldığı durumlarda başvurulacağı,

➤ Mevcut düzenlemeler çerçevesinde kişilerin muafiyet alabilmesi için mahkemelere başvurusunu engelleyici bir hükmün olmadığı, firmaların kendi muafiyet değerlendirmelerine inandıkları durumlarda zaman kaybına ve maliyete sebep olmamak için Rekabet Kurumuna başvuruda bulunma zorunda hissetmemeleri gerektiği,

➤ Dijital veriler içinde üçüncü kişilere ait bilgiler ile ticari bilgiler konusunda mevzuatta gerekli düzenlemelerin mevcut olduğu ve 4054 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında "Kurul üyeleri ve personeli kurumla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve bu kanunun uygulanması sırasında öğrendikleri teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin ticari sırlarını görevlerinden ayrılmış olsalar bile ifşa edemezler, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar." hükmü ile teşebbüslerin ticari sırlarının koruma altına alındığı,

➤ Muafiyet konusunda Kurul tarafından verilen kararların mahkemeye başvuru engelmediği ve 5'inci maddede yer alan düzenlemenin mahkemelerin önünü tıkamasının söz konusu olmadığı,

➤ Etkin rekabet konusunun ikincil bir düzenlemede ele alınmasının daha isabetli olacağı, kanunda düzenlenmesinin dinamik, rekabetçi ve sürekli değişen durumlar dikkate alındığında bazı sakıncalar doğuracağı, konulara ve yıllara göre değişen bir husus olduğu için ikinci düzenlemelerle Kurul'un elinin daha da güçlendirilebileceği, Avrupa Birliği uygulamalarında da ikincil düzenlemeler ve komisyon kararlarıyla daha çok olaylara göre düzenlemeler yapıldığı,

Yürütmeyi temsilen Komisyon toplantısına katılan ve Kanun Teklifine ilişkin görüşleri alınan Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna TURAGAY ile Rekabet Kurumu Başkanı Birol KÜLE tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Mülkiyet hakkına müdahalenin söz konusu olmadığı, Kurulun böyle bir yetkisinin de bulunmadığı sadece rekabet ihlalinin ortadan kaldıracak yasal tedbirlerin alınması hususunda firmaların uyarıldığı ve bu uyarılar sonunda cezai bir yapısal tedbirle ilgili nihai karara teşebbüsün uymaması halinde günlük on binde 5 (cironun) oranında idari para cezası verildiği,

➤ Firmaların kendi kendilerine muafiyet değerlendirmesi yapabilecekleri ve Kurum'a başvurarak onay alabilecekleri, muafiyet konusunun mahkemelere taşınması durumunda bunun bekletici sorun olarak görülmesi gerektiği ve mahkemece konunun Rekabet Kurumuna sorulması gerektiği, bir firmanın muafiyet değerlendirmesini kendisinin yapması durumunda ya Kuruma başvuruda bulunarak onayını almak isteyeceği ya da mahkemeden bu konuda bir karar alma yoluna gidebileceği, ilk aşamada firmaların çoğunun geçmişte olduğu gibi mahkemelerden ziyade Kurul'dan izin başvurusunda bulunacakları, rekabet hukuku alanında ihtisas mahkemelerine yönelik bir uygulamanın amaçlandığı ve bu konuda Kurumun Adalet Bakanlığı ve yargı organlarıyla çalışma içinde olacağı,

➤ Teklifin 41'inci maddesine eklenen fıkra ile pazar ve ciro ölçütleri bakımından piyasa rekabetini kayda değer düzeyde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmayacağı ve tüketicinin korunması ve haksız rekabetin engellenmesi için pazar payı ve ciro dışındaki ölçütlerin de dikkate alınabileceği,

➤ Kurum tarafından, teşebbüs ya da teşebbüs birliklerinin rekabeti ihlal ettiğiyle ilgili bir karar verilmesi ve uzlaşmaya varılmasının tüketicilerin mahkemeye gidişlerini engellemediği, kurum ve ikinci şahıslarla varılan uzlaşmanın üçüncü şahısların mahkemeye başvurma haklarını asla düşüremeyeceği,

➤ Teklif ile Rekabet Kurumu tarafından şirketlere ait dijital ve elektronik bilgilerin alınmasının hem kişisel veriler hem de ticari sırlar bakımından hukuki güvenlik boşluğuna sebep olmayacağı, benzer düzenlemeye 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 89'uncu maddesinde yerildiği, uygulamada imajların iki nüsha olarak alındığı ve bu nüshalardan birinin şirketin yetkilendirdiği kişiye teslim edilmek suretiyle inceleme yapıldığı, inceleme yapan yetkililerin cihazları veya diğer elektronik ortamları buldukları yerin dışına çıkarma yetkilerinin olmadığı, firma tarafından personele

tahsis edilen ve firmaya ait mobil cihazların da incelemeye tabi tutulduğu ancak kişilere ait özel mobil cihazların ve bilgisayarların bunun dışında tutulduğu vurgulanmıştır. Avrupa Birliği uygulamalarında mobil cihazlara da el konabildiği, belge ve bilgilerin mühürlenebildiği ancak Teklifte yer alan düzenlemeyle daha hafif ve serbest bir uygulama getirildiği,

➤ Rekabet Kurumunda yetkinliğe ve liyakat konusuna son derece önem verildiği, Türkiye’de veya dünyada herhangi bir şirkette veya kurumda çalışabilecek şekilde uzman personel yetiştirilmesinin amaçlandığı,

➤ Anayasa Mahkemesi’nin kararı doğrultusunda, Kurumun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kuralların Teklifte açık olarak düzenlendiği, kazanılmış hakların muhafaza edildiği ve yeni kadro işlemlerinin 657 sayılı Kanun ile uyumlu hale getirildiği ve Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ihtiyaca binaen derece ve boş kadrolarda unvan, derece ve sınıf değişikliği yapma yetkisinin Kurul’a verildiği, Teklifin 11’inci maddesinde Kurul üyeleri ile kurum personelinin hukuki ve cezai sorumlulukları için 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun ilgili hükümlerine atıf yapılmakta olup 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ile 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun’da da aynı şekilde 5411 sayılı Kanuna atıfta bulunulduğu, herhangi bir teşebbüs veya kötü niyetli bir kişi tarafından inceleme görevi yapan uzman personele yönelik şikâyetlere karşı herhangi bir koruma hükmünün bulunmadığı, diğer bütün üst kurullardaki kamu personeli hakkında da bu konuda hüküm bulunduğu ve bu çerçevede değişiklik yapıldığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/2875 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 1 ‘inci ve 2’nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 3’üncü maddesinin davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbirlere uyması için en az 6 ay süre verilmesini teminen birinci fıkrasına cümle eklenmesi ve “Kurul” ibaresinden sonra noktalama işareti kullanılması ve “Kanunun” ibaresinden önce gelmek üzere “bu” ibaresinin eklenmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin 4’üncü ve 5’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 6’ncı maddesi ile 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine eklenen fıkra değiştirilmiştir. Önerge ile düzenleyici ve denetleyici kurumlarla benzer düzenlemenin yapılması amaçlanmakta, bu doğrultuda ekli (I) sayılı Cetveldeki toplam kadro sayısının geçilmemesi ve mevcut kadro unvanları veya 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi eki cetvellerde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olması kaydıyla hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Kurul yetkilendirilmektedir. Aynı zamanda “cetvel” ibaresi “Cetvel” şeklinde redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin 7’nci maddesi, maddenin çerçeve hükmünde yer alan “ve” ibaresinden önce “ibaresi” ibaresinin eklenmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin 8’inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 9’uncu maddesinin işlenecek hükmünde yer alan (a), (b) ve (c) bentlerinin sonlarındaki “.” işaretlerinin kaldırılması ve Kanununun 16’ncı maddesinde tam atıf bulunması sebebiyle “Kabahatler Kanununun” ibaresinin “Kanunun” şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin 10’uncu ve 11’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 12’nci maddesi ile 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 6’ncı maddesinde değişiklik yapılmıştır. Aynı haklara sahip başka bir kadronun olması sebebiyle idari hizmet yetkilisi kadrosunun şahsa bağlı kadro olarak tutulmasının uygun olmayacağı değerlendirilerek yapılacak değişiklikte eşitliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanların rekabet başuzmanı kadrosuna atanmasını teminen değişiklik yapılmış ve birinci fıkranın son cümlesinde yer alan “kurumca” ibaresi “Kurumca” şeklinde yazılmak suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin 13 ve 14’üncü maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 15’inci ve 16’ncı maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL ile Denizli Milletvekili Şahin TİN özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Fahri Çakar</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>
Kayseri	Düzce	Zonguldak
Kâtip	Üye	Üye
<i>İffet Polat</i>	<i>Müzeyyen Şevkin</i>	<i>Abdurrahman Başkan</i>
İstanbul	Adana	Antalya
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Akın</i>	<i>Haydar Akar</i>	<i>Yasin Öztürk</i>
Balıkesir	Kocaeli	Denizli
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Şahin Tin</i>	<i>Metin Bulut</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Denizli	Elâzığ	Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)		

Üye <i>Osman Boyraz</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Ali Kenanoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Tacettin Bayır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tahsin Tarhan</i> Kocaeli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Vehbi Bakırlioğlu</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Semra Kaplan Kıvrıkcık</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hacı Özkan</i> Mersin	Üye <i>Fuat Köktaş</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Ömer Öcalan</i> Şanlıurfa (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ayhan Altıntaş</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)
---	---

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2875) esas numaralı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye’de adına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan ve yaklaşık iki yıldır uygulanmakta olan rejimin bileşenleri, ülkenin içinde bulunduğu ve Covid-19 salgını koşullarında daha da derinleşen ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini sağlayacak düzenlemeler yerine kısa erimli ve perspektifi olmayan çözümler peşinde koşmaktadır.

Rekabet hukuku ancak sağlıklı piyasa koşullarında anlamlı olabilir. Ekonomideki mevcut durum ise son derece olumsuz bir seyir izlemektedir. Küçük ve orta işletmeler ciddi bir üretim ve kredi darboğazı içindedir. TOBB’un nisan ayı verilerine göre kapanan şahıs şirketi sayısı bir yılda yüzde 31 artmış, açılan şirket sayısı ise 1 yılda % 57 azalmıştır. Ekonomik krizin derinleştiği Ocak-Nisan döneminde ise ülke çapında 4 bin 405 şirket kapanmıştır.

TÜİK’in açıkladığı işsizlik rakamları bağlamında şubat ayı işsizlik oranı % 13.6’dır. Rakamlar bakımından işsiz sayısı azalmış gibi görünmekle beraber aslında ümidini kaybedip artık iş aramayanların işsiz sayısı ikiye katlanmıştır. 1 Milyon 107 bin kişi artık iş bile aramamaktadır. Ekonomik krizin başladığı Ağustos 2018’den beri 2, 5 milyon istidam kaybı olmuştur. Salgının istidama etkisi ise gecikmiş bir şekilde tablolara yansımaktadır. Takip eden aylarda açıklanacak rakamlarla mevcut olumsuz tablo daha da görünür hale gelecektir. Ama bu rakamlara 1177 lira karşılığında ücretsiz izne gönderilenler ve kısa çalışma ödeneği için başvuru yapılan 3 milyon 44 bin çalışan, sokakta günü birlik geçimini sürdüren 6 milyon sokak emekçisi, 1 milyona yakın gündelik ev işlerine giden işçiler, kentlerde kayıt dışı çalışan yaklaşık 1,5 milyon işsiz kalan vatandaşımız dahil edilmeyecektir. Sonuç itibariyle denilebilir ki, hükümetin yetersiz tedbirleri yüzünden Covid-19 salgınının emek piyasasında yarattığı tahribat ise göz ardı edilemeyecek boyuta ulaşmıştır. 7. 5 milyon seviyesinde seyreden işsiz sayısı, işsizlikle birlikte ekonomi sorunların toplumsal sorunlara dönüşmesine yol açmıştır.

Ekonominin sorunları yapısal ve derinliktir. Rant temelli neo-liberal ekonomik doğrultu milli servetin gelir getirecek üretken alanlar yerine gelir yaratmayacak sektörlere akmasına yol açmıştır. Bu sürece eşlik eden aşırı borçlanma ve dolarizasyon ekonomik dengeyi daha da altüst etmiştir. Gittikçe derinleşen ekonomik kriz süreci bize açıkça

göstermektedir ki krize müdahale etme noktasında ne Merkez Bankasında ne de işsizlik fonunda kayda değer nitelikte kaynak vardır.

Plansızlık, güvensizlik, kuralsızlık ve istikrarsızlığın hakim olduğu bugünkü piyasa koşullarında rekabet hukukuyla ilgili bir değişiklik teklifini gündeme getirmek son derece düşündürücüdür. Şüphesiz ki rekabet, rekabet hukuku ve bu hukukun uygulamasından sorumlu olan Rekabet Kurumu ekonominin tüm paydaşları için çok önemlidir. Ancak teşebbüsler ve vatandaşlar olarak etkilerini yakıcı bir şekilde deneyimlediğimiz kriz koşullarında rekabet düzeni için asıl elzem olan husus rekabet hukukunda değişiklik yapmak değil, ekonomiyi darboğazdan çıkararak tüm aktörler için rekabet ortamını yeniden tesis etmekten geçer. Rekabetin olabilmesi için mevcut firmaların ayakta kalması ve piyasaya yeni firma girmesi gerekir. Oysa bugün itibarıyla ekonomi verimliliğe yardımcı olan sağlıklı rekabet koşullarının çok gerisindeyiz.

Teklifin geneli üzerinde değerlendirmede bulunduğumuzda uğradığımız hayal kırıklığı daha da artmaktadır. Bilindiği üzere 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Resmi Gazete’de yayımlandığı 13.12.1994 tarihinden bu yana 2003, 2004, 2005, 2008, 2011 ve 2018 tarihlerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden özellikle 2018’de yürürlüğe giren maddeler Rekabet Kurumundaki olumsuz dönüşüme yaptıkları katkı nedeniyle bilhassa önemlidir.

2018 değişikliğinden önce mevcut kanunda “Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu; üç üyeyi Bakanlığın, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay’ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Bakanlar Kurulu, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.” düzenlemesi yer alıyordu.

Kurula üye atama sürecinde Yargıtay, Danıştay, TOBB, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının öneride bulunma yetkisi 2018 değişikliğiyle kaldırıldı. Yürürlükteki kanun “Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur” şeklinde düzenlenmiştir. Bu değişikliklerle Kurul tamamen Cumhurbaşkanının tek taraflı ve keyfi atama yetkisine terk edilmiştir. Kurumun yapısını etkileyen tahrifat sadece Kurul üyelerinin nereden atanacağı noktasındaki tüm kısıtlamaların kaldırılmasından ibaret değildir. 2018’den önce Kanun metninde yer alan “Kurul Başkanı, İkinci Başkanı ve üyelerinin görev süreleri altı

yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Kurul üyelerinin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Yenilenme sırasında Kurulun teşekkülüne ilişkin hükümlerdeki sayılar ve oranlar dikkate alınır” hükmünün kaldırılması ve yerine yeni bir düzenleme yapılmaması neticesinde Kurul üyelerinin görev süreleri ve yenilenme kuralları da ortadan kaldırılmıştır. Şu an yürürlükte olan Kanun bakımından ve Kurul üyeleri özelinde Cumhurbaşkanının atama ve görevden alma yetkisiyle ilgili her hangi bir sınırlama yoktur.

Komisyon görüşmeleri sırasında 2018’de kaldırılan özerkliğin geri getirilmesini amaçlamak üzere yeni bir madde ihdasına yönelik önerimiz ise reddedilmiştir. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 22 inci madde birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra önerilmiştir.

“Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Ticaret Bakanlığının, iki üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay’ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Cumhurbaşkanı, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.”

2018 değişikliklerinde Kurul üyeleri açısından söz konusu olan keyfi düzenleme bu sefer (2/2875) esas numaralı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 7 inci maddesi bağlamında tüm Kurum personeli için uygulanmak istenmektedir. Göreve gelme ve görevde kalmayla ilgili Kurumun kendi iç yükseltme usullerinin Devlet Memurları Kanunundaki genel hükümler lehine tümüyle terk edilmesi kurum kültürü ve liyakate zarar verecektir. 2020 teklifiyle yeni bir evreye giren ve aslında 2018’de başlayan süreç Kurumun 4054 Sayılı Kanununun 20 inci maddesinde kayıt altına alınan idari ve mali özerkliğini tamamen yok etmektedir. Teklifin bu haliyle yasalaşması durumunda Rekabet Kurumu Cumhurbaşkanlığına bağlı her hangi bir kurum haline gelecektir.

Kurulun 2018 değişiklikleriyle kaybettiği özerklik AB ilerleme raporlarında vurgulanan temel konulardan biridir. Kanun teklifinin genel gerekçesi AB uyum mevzuatı üzerine inşa edilmiştir. Ancak 2019 AB İlerleme Raporu Kurul üyelerinin mesleki deneyim ve liyakat şartına bağlı olmaksızın Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını Rekabet Kurumunun işleyişi bakımından sorunlu bulmuştur. Ayrıca teklifin içeriği, özellikle 3, 4, 8 ve 9 uncu maddeler bakımından AB mevzuatıyla uyumsuzdur.

Teklif madde içerikleri bakımından karma bir tablo sergilemektedir. İlgili Kanun teklifinin 1, 2, 3, 8 ve 9 uncu maddeleri Rekabet Hukukunda mevzuat değişikliği getirmektedir. 4 ve 10 uncu maddeler soruşturma süreçlerine yönelik olarak usul hükümleri, 5, 6, 7, 11, 12 ve 13 üncü maddeler ise personel hukukuyla ilişkilidir.

AB mevzuatı çerçevesinde Türk rekabet hukukunda önemli değişiklikler öneren maddeler ciddi sorunlara gebe dir. Bu bağlamda 2 inci maddede etkin rekabet ölçütü açıkça tanımlanmamış, 3 üncü maddede Kurula mahkeme kararı olmaksızın teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin varlıklarında yapısal tedbirler alma hakkı verilmiş, 4 inci maddede kişisel veriler ve ticari sırların kopyalanması ihtimaline karşı yeterince tedbir alınmamış, 9 uncu maddede taahhüt müessesesi tüketicilerin tazminat hakkını zora sokacak şekilde düzenlenmiş, uzlaşma müessesesi ise taraflara bilgi vermeden uzlaşma gibi işlevsel olmayan bir usule bağlanmıştır.

Teklifin sonuçları itibariyle en önemli düzenlemesi ise şüphesiz ki 3 üncü maddeyle yapılan değişikliktir. Teklifin 3 üncü maddesi Anayasanın 35 inci maddesinde korunan mülkiyet hakkı özelinde tartışmalı bir içeriğe sahiptir. Tüm üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından siyasi biçimde atanan ve fiilen idari özerkliğini kaybetmiş bir Kurula verilen bu yeni yetki ulusal ve uluslar arası sermaye, teşebbüs hürriyeti ve mülkiyet hakkı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Özet olarak; bu yasa teklifi, içeriğindeki bazı düzenlemeler nedeniyle Rekabet Kurumunun idari ve mali özerkliğini ortadan kaldırmakta ve piyasaya mülkiyet hakkı ile teşebbüs hürriyeti aleyhine sonuç doğuracak şekilde devlet müdahalesini kolaylaştırmaktadır.

Anayasaya Aykırılık İddiası Üzerine Görüşlerimiz:

TBMM içtüzük 38, “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu hüküm bakımından ve telifin 3, 4 ve 6 ncı maddeleri özelinde anayasaya aykırılık iddiasının içeriğiyle ilgili görüşlerimiz aşağıdaki gibidir:

Teklifin 3 üncü maddesinde yer alan yapısal tedbir Anayasanın 35, 48 ve 167 inci maddelerine aykırı bir şekilde düzenlenmiştir. Anayasanın 35 inci maddesi mülkiyet ve miras hakkını, 48 inci maddesi çalışma ve sözleşme hürriyetini, 167 inci maddesi ise tekelleşme ve kartelleşme yasağını düzenler.

Teklifin 4 üncü maddesi ise Anayasanın 20 inci maddesine açık bir şekilde aykırılık içermektedir. Çünkü teklifte geçen her türlü veri ifadesi, Anayasa'nın özel hayatın gizliliği başlıklı 20 inci maddesinde düzenlenen kişisel verilerin korunması hakkına aykırılık oluşturabilecek mahiyettedir. Zira her türlü veri diye ifade edilen ve kopyalanan verilerin kişisel veri olması durumunda neler yapılacağı, ne şekilde korunacağı, kimler tarafından bu işlemlerin yapılacağı ve ne zaman yok edileceği gibi birçok konuda düzenleme yapılması gerekirdi. Düzenlemenin yazımı itibariyle bu güvencelerden yoksun olduğu açıktır. Kopyalanabilecek verilerin mahiyeti, kopyalama, saklama ve imha süreleri ile bu işlemi kimler tarafından yapılacağı açıkça düzenlemelidir. Ayrıca bu veriler içerisinde kişisel veri niteliğinde yer alan verilerin bulunması durumunda yapılacaklar açısından Anayasa madde 20'de kişisel verilerin korunması açısından sağlanan güvencelerin gözetilmesi gerekmektedir. Bu haliyle düzenleme, kişisel veriler açısından bir güvence sağlamamaktadır.

Teklifin 6 ıncı maddesi ise Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini kadrolarla ilgili ekli cetvel yayınlayarak aşmaya çalışmaktadır. Ancak yine de, Kurula, personelin Cumhurbaşkanınca belirlenen esaslar doğrultusunda; kadroları, hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine ilişkin yetki veren düzenleme, Anayasanın 128 inci madde ikinci fıkrasına aykırıdır. Personelin özlük hakları, Kurulun takdir yetkisine bırakılmaz, Kanunla düzenlenmelidir. Kaldı ki, Cumhurbaşkanınca belirleneceği ifade edilen esaslar da kanun koyucu tarafından ortaya konulmalıdır. Teklif bu haliyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kurulanın iptal gerekçeleri bir kenara bırakılarak yeniden tesisinden ibarettir.

Sonuç olarak TBMM İçtüzük 38'e göre, Anayasaya aykırılık nedeniyle kanun maddelerinin müzakere etmeye gerek olmaksızın reddedilmesi gerekirdi. Ancak Komisyon teklifin maddelerini görüşerek bu iddiayı değerlendirmemiştir. Anayasa aykırılık iddiası kanunlaşma sürecinin Genel Kurul aşamasında da devam edecektir.

Kanun Teklifinin Maddeleri Üzerindeki Görüşlerimiz:

(2/2875) esas numaralı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 1 inci maddesiyle 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 5 inci maddesinde iki değişiklik yapılmaktadır. Bu değişikliklerden ilki 5 inci maddenin birinci fıkrasının aşağıdaki gibi değiştirilmesidir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci madde birinci fıkrası aşağıdaki gibidir.

“Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde (...) ¹, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 5 inci madde birinci fıkraya için yapılan teklif,

“Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulamasından muafır.

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bendindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”

şeklinde düzenlenmiştir.

Ayrıca teklifte 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 5 inci madde birinci fıkradan sonra gelmek üzere,

“İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4. Madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığı Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir.”

fıkrası teklif edilmiştir.

---

¹ 2 / 7 / 2005 tarihli ve 5388 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle burada yer alan "ilgililerin talebi üzerine" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Getirilen teklifteki 1 inci madde 4054 Sayılı RKHK'nun 5 inci maddesiyle ilgilidir. İlgili kanunun 5 inci maddesi ise 4 üncü maddeden muaf olma halini kural altına almıştır. Mevcut yasadaki 4 üncü maddeye göre; bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikteki *“teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri”* hukuka aykırı ve yasak sayılmaktadır. Kanunun 5 inci maddesi ise hem 4 inci maddeden muaf olacak halleri sıralamış hem de muafiyet konusunda karar verme yetkisini Rekabet Kurumuna bırakmıştır.

Teklif 4 üncü maddedeki muafiyet koşullarında değişiklik yapmamıştır. Ancak getirilen yenilikle taraflar Rekabet Kurumuna başvurmadan ve (veya) Rekabet Kurumunun tespit kararını beklemeden kendi kendilerine değerlendirme yetkisine kavuşmuştur.

4054 Sayılı Kanunun 5 inci maddesinde birinci fıkradan sonra gelmesi teklif edilen yeni fıkra ise kendi kendine değerlendirme yolu dışında talep yoluyla Rekabet Kurumuna başvuruyu düzenlemektedir. Bu çerçevede ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı hususunda Kuruma başvuruda bulunabilir. Ancak ilgili maddede Kurul tarafından muafiyet verilmesine ilişkin açık bir ifade yer almamış, bunun yerine “tespit edilmesi” ifadesi kullanılmıştır. Bu kullanım sebebiyle maddenin ikinci fıkra ifadesi dayanaksız kalmaktadır.

Sonuç olarak şu an yürürlükte olan 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi “muafiyete karar verilmesi” ifadesini kullanarak kurum kararının gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Teklifin 1 inci maddesinin yasallaşması durumunda 5 inci madde değişecektir. Teklifte 1 inci fıkradan sonra gelmesi istenen fıkra bakımından bir ifade zayıflığı vardır. Bu bağlamda ikinci fıkrada geçen “tespit edilmesi” ifadesinin “karara bağlanması” şeklinde değiştirilmesi gerekir. Fıkranın yazılmasındaki yanlış düzeltmeye yönelik önerimiz kabul edilmemiştir.

Teklifin 1 inci maddesindeki bir diğer eksiklik Rekabet Kurumuna yapılan muafiyet başvurularının sonuçlandırılması süreciyle ilgilidir. Başvuruda oluşabilecek olası mağduriyetleri önlemek için Kuruma karara bağlama noktasında bağlayıcı bir süre sınırı getirilmelidir. Bu süre üç ay olabilir.

Teklifin 2 inci maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 2 inci maddesi 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 inci

maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapmaktadır.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 7 inci madde birinci fıkraya aşağıdaki gibidir:

“Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 inci madde birinci fıkrası için yapılan teklif,

"Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı Kanunun 7 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılması istenen değişiklik AB mevzuatına uyum çerçevesinde (139/2004 Sayılı Konsey Tüzüğü) “etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması” ölçütünün getirilmesiyle ilgilidir. Kanunun bugünkü halinde “birleşme ve devralma işlemleri” sonucuna mal ve hizmet piyasalarında ortaya çıkabilecek geniş çaplı rekabet sorunlarını önleyebilmek için “hakim durum” ölçütü kullanılmaktadır. Kanun “etkin rekabetin azaltılması” ölçütünün “hakim durum” ölçütüyle birlikte kullanılmasını öngörmüştür. Dolayısıyla “etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması” ölçütünün getirilmesi, “hakim durum” ölçütünü ortadan kaldırmamıştır. Maddenin lafzı ve gerekçesi birlikte düşünüldüğünde hakim durum yaratan veya hakim durumu güçlendiren birleşme ve devralmalarının etkin rekabeti bozacağı hususu ön plana çıkmaktadır.

Getirilen teklifteki temel sorun tanım eksikliğidir. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde hakim durum ölçütü tanımlanmıştır. İlgili madde hükmüne göre hakim durum; “Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi

ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü” olarak tanımlanmaktadır. Ancak getirilen teklifte “etkin rekabet”le ilgili her hangi tanım yapılmamıştır. Kanun metni tıpkı hakim durum gibi etkin rekabeti de açıkça tanımlamalıdır. Bu bağlamda ya 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde hakim durumla birlikte etkin rekabet de tanımlanmalı ya da Kurula konuyla ilgili olarak, etkin rekabet nedir, nasıl değerlendirilir, hangi kıstaslara göre etkin rekabet belirlenecektir gibi hususları açıklığa kavuşturmak üzere bir tebliğ çıkarma yükümlülüğü getirilmelidir.

Sonuç olarak 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 7 inci maddesinde yapılmak istene değişiklikle asıl yasaklananın birleşme veya devralma sonucu rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılması olduğu, ancak bir birleşme veya devralma yoluyla hakim durum yaratılması veya güçlendirilmesin zaten evleviyetle rekabeti sınırlayıcı etki doğuracağı belirtilmiş olacaktır.

Söz konusu düzenleme teklifi etkin rekabetin tanımını açıkça yapmadığı için eksiktir. Bahsi geçen zorunlu değişikliklerin teklif metnine eklenmesi gerekir. Bu hususta istenen açıklama talebi de Komisyon çalışması sırasında doyurucu bir şekilde yanıtlanmamıştır. Etkin rekabet ölçütü getiren ama etkin rekabeti tanımlamayan maddeyi doğru bulmuyoruz.

Teklifin 3 üncü maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

“Kurul, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu Kanunun 4, 6 ve 7 inci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildirir.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası için yapılan teklif,

"Kurul, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen Kanununun 4 üncü, 6 veya 7 inci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmeleri şeklindeki

yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında değişiklik yapan teklif Rekabet Kurulu'na rekabet ihlalleriyle mücadele noktasında "yapısal tedbir" alma yetkisi vermektedir. Kurulun rekabete aykırılık tespiti 4, 6 veya 7 inci maddelerden her hangi biri kapsamında söz konusu olabilir. Kanunun şu anki halinde bahsi geçen bu üç madde (4, 6, 7) birbirine "ve" bağlayıcıyla bağliken önerilen yeni halinde "veya" tercih edilmiştir. Bu değişiklik de göstermektedir ki bu hallerden sadece birinin olması ihlal kararı ve sonrasında yapısal tedbir için yeterli görünmektedir.

Yapısal tedbir kararı alınabilecek üç maddeden ilki olan 4 üncü madde; "rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"; 6 ncı madde; "bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması", 7 inci madde ise "bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması" durumuyla ilgilidir.

Getirilen teklif yapısal tedbirlerle ilgili bir dizi kısıtlayıcı hükmü içerisinde barındırır: Şöyle ki, yapısal tedbir ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Ayrıca yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulmalıdır. Bu güvenceler aynı zamanda yapısal tedbirlerin davranışsal tedbirlere göre daha ağır yaptırımları içerdiği ve daha istisnai olduğunu göstermektedir. Yapısal tedbirler ihlale dair nihai kararda yer alırlar. Madde yapısal tedbiri "teşebbüslerin belli faaliyetlerini ya da ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri" şeklinde tanımlamıştır.

Teklifin ön gördüğü haliyle yapısal tedbir düzenlemesi ciddi ölçüde sorunludur. Her şeyden önce davranışsal ve yapısal tedbirin birlikte uygulanması 7 inci madde bakımından zaten söz konusudur. Getirilen teklif yapısal tedbiri 4 ve 6 ncı maddeler açısından da tesis

etmektedir. 7 inci madde bakımından yapısal tedbir meselesi şöyle özetlenebilir: Bahsi geçen madde devralma ve birleşmelere yöneliktir. Kurul “bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması”nı rekabete aykırı görebilir. Kurulun alacağı rekabet ihlali kararı yapısal tedbirleri de içeriyorsa devralma veya birleşmelerin tarafı olan teşebbüsler yapmayı tasarladıkları hukuki işleminden vazgeçebilirler. 7 inci madde teşebbüslere yapısal tedbir karşısında hareket alanı bırakmaktadır. Ancak teklifte getirildiği üzere 4 üncü ve 6 ıncı maddeler bakımından durum çok farklıdır. 4 üncü madde kapsamında ortada rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve karar veya 6 ıncı madde kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması durumu söz konusuysa ve Rekabet Kurumu ihlal kararı verip yapısal tedbir yoluna giderse mülkiyet hakkı ve teşebbüs hürriyetinin kullanılmasını zora sokacak, suistimale çok açık bir süreç başlayacaktır.

4 ve 6 ıncı maddeler bakımından yapısal tedbir hakkında karar alınan teşebbüsün alınan karara karşı yargıya gitmesi mümkündür. Bu güçlü olasılık da yapısal tedbirin uygulanması süreci bakımından bir zamanlama sorununa yol açar. Yapısal tedbir Kurumun nihai kararından sonra hemen uygulanacaksa ilgili kararın idari yargıda bozulması durumunda ne olacağı açık değildir. Yapısal tedbirin uygulanması bahsi geçen cezalara muhatap olan teşebbüslerde geri dönüşü imkansız zararlara yol açmaktadır. Bu noktada 7 inci maddeden farklı olarak teşebbüslerin zarardan kaçınması imkansızdır. Çünkü 4 ve 6 ıncı maddeler bakımından yapısal tedbir henüz gerçekleşmemiş bir devralma veya birleşme işlemine değil, mevcut halihazırda faaliyet gösteren faaliyet gösteren teşebbüslerin ortaklık payları ve mal varlıklarına yöneliktir.

Açıklanan bu sorunu gidermek üzere bizim de imzacısı olduğumuz bir önerge Komisyona teklif edilmiştir. "Davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararlar tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbire uyması için en az 6 ay süre verilir." şeklinde düzenlenen önerge Komisyonda kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi Kanunun 4 üncü ve 6 ıncı maddeleri bakımından Kuruma suistimale açık anormal yetkiler vermektedir. 2018’de Kanunda yapılan değişiklik ve bugün getirilen değişiklikler Kurumun liyakate daha az bağlı bir şekilde Cumhurbaşkanının tek taraflı atama yetkisi kapsamında yeniden şekilleneceği de göz önünde bulundurulursa yapısal

tedbir düzenlemesinin mülkiyet hakkı ve teşebbüs hürriyeti için nasıl esaslı bir tehdide dönüştüğü meselesi daha da açık hale gelmektedir.

Tam bu noktada Kanunun genel gerekçesi ve teklifin özel gerekçesindeki AB mevzuatı ifadesi üzerine bir hatırlatma yapılması gerekir. Hiçbir AB ülkesinde veya AB müktesebatında teklifin düzenlediği şekilde bu tür bir yapısal tedbire yer verilmemiştir. Rekabet kurumları, rekabeti bozucu eylemleri tespit eder ve bu eylemleri önler. Hiçbir şirketin kurumsal yapısıyla ilgili bir lağvetme veya mal varlığına el koyma gibi bir duruma girişmezler. Madde, bu haliyle sorundur ve AB rekabet hukuku bakımından bir geriye gidiş olarak kaydedilecektir.

Sonuç olarak teklif edilen 3 üncü maddede mülkiyet hakkı (Anayasa 35 üncü madde), çalışma ve sözleşme hürriyeti (Anayasa 48 inci madde) ile tekelleşme ve kartelleşme yasağı (Anayasa 167 inci maddenin) ihlali bakımından ve ayrıca AB mevzuatına uyumsuzluk bağlamında sorunlar devam etmektedir.

Teklifin 4 üncü maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası (a) bendinde değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun mevcut 15 inci madde birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

“a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 15 inci madde birinci fıkra (a) bendi için yapılan teklif;

"a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir," şeklinde düzenlenmiştir.

Getirilen değişiklikle yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha belirgin hale getirilmiş, dijital tedbirlerin alınmasındaki yetki sorunu açıklığa kavuşturulmuştur. Çağın koşulları da dikkate alınarak elektronik ortam ve bilişim sistemlerindeki veri ve belgelerin de incelenebileceği hususu Kanunda açıkça yer almıştır. Ancak getirilen değişiklik mevcut yasadaki “gerekirse” ifadesini kaldırmaktadır. Fiziki, elektronik ortam ve bilişim sistemindeki her türlü verinin kopyalanması bakımından her hangi bir sınır söz konusu değildir. Bu bağlamda gerekli olmayan verilerin de kopyalanması ihtimal dahilindedir. Dahası elde edilen

verilerin sonradan değiştirilmesi teknik olarak mümkün hale gelmektedir. Madde düzenlenirken kopyalama işlemine sınır getirilmemesi ticari sır, avukat-müvekkil ilişkisi ve mülkiyet hakkının korunması açılarından sorun yaratabilir. Bu bağlamda ve hukuki güvenlik boşluğunu gidermek amacıyla tüm veri ve evrakların listelenmesi ve ticari sırları içeren veri ve bilgilerin ayrı bir Şekilde dosyalanması, ilgili dosyanın teşebbüs temsilcilerinin huzurunda Kurul alışanları tarafından kayda alınması gerekir. Ayrıca reddedilen nergemizde dile getirdiğimiz üzere avukat-müvekkil ilişkisine yönelik yazışmaların kesinlikle örnek alma veya kopyalama işleminden muaf tutulması gerekir. Teklifin ilgili maddesi bu gerekliliği karşılamadığı için mevcut haliyle yasallaşması doğru değildir. Ayrıca anayasaya aykırılık iddiamızda da dile getirdiğimiz üzere teklif her türlü bilgiyi çoğaltmakta, veri kopyalama noktasında sınır gözetmemektedir. Teklif metni bu haliyle Anayasanın 20 inci maddesindeki özel hayat ve aile hayatı gizliliğiyle ilgili hükümlere aykırıdır.

Teklifin 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere 5 inci madde ihdasına ilişkin önergemiz de Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Teklifin geneli üzerine değerlendirmeler de değindiğimiz üzere Kurulun yapısını kurumlar ve sivil toplumdaki ye olmadan ve süre sınırı olmadan doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi Kurumun 4054 Sayılı Kanununun 20 inci maddesinde belirtilen idari özerkliğini ortadan kaldıracaktır.

Teklifin 5 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki gibidir:

“Başkanlık hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla iki adet Başkan Yardımcısı görevlendirilebilir.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi için öngörülen teklif;

“Başkanlık hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla üç adet Başkan Yardımcısı görevlendirilebilir.”

Sonuç olarak teklifin n gördüğü üzere başkan yardımcılığı sayısının 2’den 3’e çıkarılma gerekçesi iş yükünün daha verimli ve daha etkin yönetilmesi olarak gösterilmiştir. Oysaki başkan yardımcısı sayısının arttırılması ile verimlilik ve etkinlik ihtiyaçları arasında

doğrudan bir bağlantı yoktur. İş gücü yükünün etkin yönetimi için başkan yardımcısı sayısının artırılması yolu yerine ön soruşturma ve soruşturma süreçlerinin yapılma biçimi ile sürelerine ilişkin tedbirlerin alınması gerekir. Başkan yardımcılığı örneğinde görüldüğü üzere yeni bürokratik kadro ihdası iş yükünü azaltmadığı gibi verimliliğe de katkı sunmaz. Ayrıca iktidar partisinin bürokrat atamalarındaki genel eğilim ve Rekabet Kurum’undaki mevcut durum dikkate alındığında yeni başkan yardımcılığı kadrosu liyakatsizlik, siyasi atama ve makam giderleri masrafi şeklinde sisteme olumsuz bir şekilde etkide bulunacaktır. Bu bağlamda yeni kadro ihdası öngören teklif maddesini uygun bulmuyoruz.

Teklifin 6 ncı maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi değişmektedir. Ayrıca birinci fıkradan sonra gelmek üzere yeni bir fıkra ile Kanuna ekli (1) sayılı cetvel metne eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 34 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki gibidir:

“Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum emrinde yeteri kadar uzman meslek personeli ile kariyer dışı ihtisas personeli çalıştırılabilir.

Kurum personeli ücret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **(İptal ikinci ve üçüncü cümleler: Anayasa Mahkemesinin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı Kararı ile.) (...)⁽¹⁾**”

Anayasa Mahkemesinin iptal kararından önce 34 üncü madde ikinci fıkra ikinci ve üçüncü cümleler şu şekildeydi:

"Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 34 üncü madde birinci ve ikinci fıkra değişiklik teklifi;

"Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir."

"Cumhurbaşkanınca Kurum için belirlenen kadro kullanım esasları çerçevesinde, ekli (I) sayılı Cetveldeki kadroların hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine Kurul yetkilidir."

şeklinde düzenlenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Danıştay 5. Dairesinin açtığı itiraz davası üzerine, 12/7/2013 tarihli ve 28705 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararıyla, maddenin ikinci fıkrasına eklenmiş olan “Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır” ibaresini iptal etmiştir. İptal kararı “yasama yetkisinin devredilmezliği”, “idarenin yasallığı” ve “kamu personeline ilişkin genel ilkeler” bakımından alınmıştır. Anayasa Mahkemesine göre itiraz konusu olan ibare Anayasanın 7 inci, 123 üncü ve 128 inci maddelerine aykırıdır. Personelin özlük haklarına yönelik temel düzenlemelerin idari işlemle değil yasayla yapılması gerekir.

4054 Sayılı RKHK un 34 üncü maddesinde değişiklik yapan madde 6, Anayasa Mahkemesinin verdiği bu iptal kararı doğrultusunda Kurum personelinin kadro unvan, derece ve sayısına ilişkin bilgileri düzenlenmiştir. Getirilen teklif kurum personelinin özlük hak ve statülerini yasal güvenceye kavuşturması bakımından yerinde olmakla birlikte, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının üzerinden 7 yıl geçmiş ve bu kanun 2018 yılında değiştirilmiş olmasına rağmen mahkeme kararının gereği yönünde adım atılmamış olması hukuk devleti ilkesi bağlamında sorunludur. Komisyon çalışmaları sırasında bu konuda teklif sahibi vekillerden ve Kurum yöneticilerinden bilgi istenmiştir. Ancak yapılan açıklamalar yetersizdir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının 7 yıl gecikmeyle hayata geçirilmesi Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ve Hukuk Devleti ilkelerine zarar vermiştir.

Ayrıca Komisyon çalışmaları sırasında verilen bir teklifle madde kısmen değişmiştir. Teklifin yeni halinde mevcut kadro unvanları veya Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ek cetvellerinde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olması kaydıyla, hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Kurul yetkilendirilmiştir. Bu son durumda da Anayasa aykırılık sorunu devam etmektedir. Anayasanın 128 inci maddesi personel hukuku konusunda kanunla düzenleme ilkesine işaret etmektedir. Ancak teklifte Kurula ciddi ve geniş bir takdir yetkisi verilmiştir. Dahası sorun sadece Kurula tanınan takdir yetkisiyle sınırlı değildir. Teklifte yer aldığı şekliyle Cumhurbaşkanınca belirleneceği ifade edilen esasların da kanunla düzenlenmesi gerekir.

Teklifin 7 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına “Rekabet” ibaresinden sonra gelmek üzere “başuzman” ibaresi ve yeni bir fıkra eklenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

“35 inci maddeye göre uzman yardımcılığına atananlar, üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla konuları ile ilgili hazırlayacakları ya da daha önce hazırlamış oldukları uzmanlık tezinin Kurulca kabul edilmesi halinde "Rekabet Uzmanı" unvanını alırlar.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası için teklif

"Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atamalarında 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı RKHK'na getirilmek istenilen değişiklik rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına geçişte kullanılan ve kurumun kendi yasasında hüküm altına alınmış özel prosedürün kaldırılmasına yöneliktir. Şu an yürürlükte olan hükümlere göre uzman yardımcının uzman olabilmesi 3 yıl uzman yardımcısı olarak çalışma ile yazdığı uzmanlık tezinin Kurul tarafından kabulüne bağlıdır. Bu kural ve koşullar kariyer meslek memurluğuna yönelik 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesindeki “Ortak Hükümler” bölümünün A) fıkrasının 11 inci bendinde geçen genel hükümlerle yer değiştirmektedir.

Kariyer mesleğinde yükselme koşullarının RKHK'nun özel hükümlerine göre değil de Devlet Memurluğu Kanununun genel hükümlerine göre yapılması bu maddeden doğrudan doğruya etkilenecek 155 uzman yardımcısının hak ve sorumlulukları bakımından olumsuz bir duruma yol açmamaktadır. Hatta tez yazım zorunluluğunun kalkması meslekte yükselmeyi kolaylaştırabilir. Ayrıca Devlet Memurluğu Kanununun 36 ıncı maddesinin 11 inci bendinde “sınavla girilmesi şart koşulan bir dereceye atanmaları sırasında ve bir defaya mahsus olmak üzere haklarında ayrıca bir derece yükselmesi uygulanır” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm RKHK 36 maddesinde değişiklik yapılması durumunda mevcut personele de uygulanacaktır.

Teklif ayrıca rekabet başuzmanı unvanını getirilmiştir. İlgili maddenin yasallaşması durumunda Rekabet Kurumundaki mevcut 732 personelden meslek memuru olanların yeni unvanlarına göre istihdam sayıları; 144 rekabet başuzmanı, 185 rekabet uzmanı, 155 uzman yardımcısı olacaktır. Teklifin 12 inci maddesinde tüm yeni kadrolar açıklanmıştır.

Sonuç olarak kurum içi yetiştirme usullerinin, göreve gelme ve görevde yükselme kurallarının genel hükümler lehine ortadan kaldırılması cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bağlamında pek çok kurumda bir benzerine tanıklık ettiğimiz üzere kurum kültürü ve liyakate dayalı personel rejimi bakımlarından sorunlar doğurmaktadır. Kurum içi yükseltme

prosedürlerinin terk edilmesi kamunun etkin işleyişi açısından sakıncalıdır. Bahsi geçen çekincelerle verdiğimiz teklifin 7 inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasına yönelik önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Bu nedenle teklifin yasallaşmasını doğru bulmuyoruz.

Teklifin 8 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41 inci maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41 inci maddesine eklenmesi telif edilen yeni fıkra aşağıdaki gibidir:

"Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arı miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

4054 Sayılı RKHK'nun 41 inci maddesine eklenen fıkra "de minimis" kuralına ilişkindir. AB'ye uyum mevzuatı çerçevesinde rekabet hukukuna eklenen kural Rekabet Kuruluna belli ölçütler bakımından etki düzeyi çok düşük teşebbüsler için soruşturma açıp/açmama takdir yetkisi vermektedir. Teklifin yasallaşması halinde "*pazar payı*" ve "*ciro*" ölçütleri bakımından piyasa rekabetini kayda değer düzeyde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları soruşturma konusu yapılmayacaktır. Ancak "*rakipler arası fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması*" gibi açık ihlal durumlarında soruşturma zorunluluğu devam etmektedir.

Teklifin 8 inci maddesi AB uyum mevzuatı çerçevesinde küçük işletmelerin soruşturulmaması noktasında Kurula takdir yetkisi vermektedir. Bahsi geçen yetki Kurulun iş yükünü azaltıp, çalışma süreçlerinde verimliliği artıracaktır. Ancak Komisyon çalışmaları sırasında reddedilen önergemizde de işaret ettiğimiz üzere "gibi" kelimesinin fazladan kullanımı ölçütler bakımından çoğaltıcı bir anlam kazandırmaktadır fıkraya.

Teklifle ilgili bir diğer sorun dayanak gösterilen AB Mevzuatıyla ilgilidir. AB rekabet politikası, devleti özel bir şirket, bir teşebbüs olarak görmektedir. Devlet desteklerinin, devletin piyasaya müdahale ettiği ya da belli ürün gruplarını desteklediği, belli şirketlere yapmış olduğu desteklerin incelenmesi gerekmektedir. Getirilen bu düzenlemede Rekabet Kurumu'na bu yönde bir uyumlaştırma yetkisi verilmemektedir. Madde bu haliyle, Rekabet

Politikası başlıklı 8 inci Faslın açılabilmesi için gerekli olan 1, 3, 4 nolu açılış kriterlerinde eksikliğe neden olacaktır.

Teklifin 9 uncu maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 43 üncü maddesinin başlığı “Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma” şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca üçüncü fıkra değiştirilmiş ve maddeye yeni fıkralar eklenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 43 üncü maddesinin başlığı ve üçüncü fıkra aşağıdaki gibidir.

“Kurulun Soruşturmaya Başlaması

Kurulun soruşturmaya başlama kararı kesindir.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 43 üncü maddesine eklenmesi teklif edilen fıkralar;

"Yürütülmekte olan bir ön araştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

"Kurul üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

- a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması.
- b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları.
- c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması.

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usulü faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıkların göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul,

hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamım kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığım ve kapsamım kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idari para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 inci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

şeklinde düzenlenmiştir.

Teklif edilen madde Avrupa Birliği mevzuatında yer alan taahhüt ve uzlaşma müesseselerini Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırmayı amaçlamaktadır. Taahhüt müessesesi 4054 Sayılı RKHK'un 4 üncü ve 6 ıncı maddeleri kapsamında ortaya çıkan rekabet ihlalleri bakımından söz konusudur. 4 üncü madde "mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"ni yasaklamaktadır. 6 ıncı madde ise hakim durumun kötüye kullanılması sonucu oluşan rekabet ihlalleriyle ilgilidir.

Taahhüt mekanizmasının amacı 4 üncü ve 6 ıncı madde kapsamında yasaklanan işlemler nedeniyle piyasada oluşan rekabet kaygılarını ortadan kaldırmaktır. Bu amaç doğrultusunda ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ön araştırma veya soruşturma sürecinde Rekabet Kuruluna taahhüt sunabilirler. Kurulun taahhütü kabulü halinde ilgili teşebbüslere veya teşebbüs birliklerine soruşturma açılmayabilir. Ayrıca açılan bir soruşturma varsa, Rekabet Kurulu soruşturmayı bitirebilir. Verilen teklif taahhüt nedeniyle soruşturmaların açılmaması ve açılan soruşturmaların bitirilmesi noktasında Kurula takdir yetkisi vermektedir. Soruşturmanın kapatılması veya hiç açılmaması taahhüte konu olan içerikle ilgili olarak bir daha hiç soruşturma açılmayacağı anlamına gelmez. Kurul, taahhüde ilişkin karar verdikten sonra, eğer kararında belirleyici olan unsurlarda esaslı bir değişiklik olmuşsa, tarafların eksik, yanıltıcı bilgi verdiği sonradan anlaşılmışsa, taahhüde aykırı davranışlar oluşmuşsa soruşturmayı tekrar açabilecektir. "Rakipler arası fiyat tespiti, bölge veya müşteri

paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması”na yol açan ağır ve açık ihlaller taahhüt kapsamında değerlendirilemez. Bu hususlarda taahhüt sunulamayacağı için soruşturma devam edecektir.

4054 Sayılı RKHK'nun 43 üncü maddesine eklenmesi teklif edilen fıkralar taahhüt müessesini düzenlemektedir. Teklif edilen madde içeriği bu haliyle tüketici zararlarının tazmini noktasında sorun yaratmaktadır. Şöyle ki, özellikle 6 ıncı madde bakımından rekabet ihlalden kaynaklı tüketici zararları Kurul ihlal kararı verdikten sonra rekabetten zarar gören tüketiciler tarafından yargıya götürülebilir. RKHK'nun 57, 58 ve 59 uncu maddeleri tazminat talebini düzenlemektedir. Özellikle 58 inci maddenin son fıkrası zararın tazmin edilmesi noktasında önemlidir. İlgili fıkra hükmüne göre “ortaya çıkan zarar, tarafların anlaşması ya da kararı veya ağır ihmalinin olduğu hallerden kaynaklanmaktaysa, hakim, zarar görenlerin talebi üzerine, uğranılan maddi zararın ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların üç katı oranında tazminata hükmedebilir.” Taahhüt müessesisi ihlal kararı verilmeden soruşturmanın kapatılmasına yol açmaktadır. Rekabet kurumu ihlal kararı vermeden tüketicilerin rekabetin engellediği gerekçesiyle yargıya gitmesi düşük bir ihtimaldir. Ancak bu ihtimal gerçekleşse dahi, mahkemeler açılan tazminat davalarını sonuca bağlarken Rekabet Kurumunun ihlal kararı verip vermediğine bakmaktadır. Maddenin bu haliyle yasallaşması durumunda mahkemeler tazminat talebine konu olan ve Rekabet Kurumu tarafından taahhüt müessesisi ile kapatılan bir konuda Rekabet Kurumunun görüşüne başvuracaktır.

Teklif edilen madde 9 ile RKHK'nun 43 üncü maddesinde yapılan ikinci önemli değişiklik uzlaşma müessesisidir. Uzlaşma müessesisi AB mevzuatının bir parçasıdır. Rekabet Kurulu soruşturmaya başladıktan sonra resen veya talep üzerine, dosyanın durumuna göre veya tarafların görüşlerini dinleyerek uzlaşma yolunu açabilecektir. Uzlaşma usulüne göre soruşturma geçiren teşebbüs veya teşebbüs birlikleri soruşturma raporunun tebliğine kadar ihlal yaptıklarını kabul eden bir uzlaşma metnini Kurula sunabilir. Kurul ihlalin kendisini ve içeriğini kabul eden uzlaşma metninin teşebbüs veya teşebbüs birlikleri tarafından Kurula teslimi için kesin bir tarih verir. Uzlaşma metnini teslim eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri hakkındaki soruşturmada Kurul ihlalin varlığını tespit eder ve idari para cezasına hükmeder. Teklif Kurula ceza bedelini % 25'e kadar indirme hakkı vermektedir.

Teklifin düzenlediği biçimiyle uzlaşma müessesisinde de bir dizi sorun vardır. Öncelikle idari cezada yapılan % 25'e kadar indirim oranı fazlasıyla keyfi ve yüksektir. Ayrıca uzlaşmaya başvurma süresiyle ilgili bir hatırlatma yapılabilir. Teklife göre uzlaşma usulü ancak soruşturma raporunun tebliğinden önce söz konusu olabilir. Kurul soruşturma raporunu tebliğ etmişse uzlaşma yoluna gidilemez. Ancak rekabet ihlalden haklarında soruşturma

yürütülen teşebbüs veya teşebbüs birliklerine çok genel, içeriği açık olmayan soruşturma açıldığı bildirimini yapılmaktadır. Bu halde ilgililer açısından uzlaşma şartlarını ve kapsamını belirlemek mümkün olamayacaktır.

Sonuç olarak taahhüt ve uzlaşma müesseseleri rekabet ihlallerini kısa sürede karara bağlamak, soruşturma sürelerini kısaltarak kamunun soruşturma maliyetini aşağı çekme amaçları bakımından etkin ve işlevsel düzenlemelerdir. Ancak taahhüt müessesesi tüketicilerin zararlarının tazmini ve tazminat davalarının etkin bir şekilde görülmesi, uzlaşma müessesesi ise idari para cezasında yüksek bir indirim öngörmesi ve uzlaşmaya başvurma süresini uzlaşma müessesinin verimli bir şekilde işlemlerini imkansız kılacak şekilde daraltması nedenleriyle sorunludur. Bu sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Bu gerekçelerle teklifin 9 uncu maddesinde getirilen değişiklikleri doğru bulmuyoruz.

Teklifin 10 uncu maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi değiştirilmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki gibidir.

“Tarafların haklı gerekçeler göstermesi halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi için teklif;

"Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı RKHK'nun "Tebliğat ve Cevap Verme" başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde değişiklik yapılması teklif edilmiştir. İlgili cümle yazılı savunmalardaki ek süreyi hüküm altına alır. Yürürlükteki kanuna göre rekabeti ihlal ettikleri belirlenip haklarında soruşturma açılanlar yazılı savunma yaparlar. Kurum yazılı savunmanın 30 gün içerisinde Kurula gönderilmesini tebliğ eder. Gelen savunmaya karşı soruşturma yapmakla görevli personel 15 gün içinde ek yazılı görüş bildirebilir. Ek yazılı görüş verilmesi halinde bahsi geçen görüş hem soruşturmanın muhataplarına hem de Kurula bildirilir. Ek yazılı görüşe soruşturulan tarafların yanıt verme hakkı vardır. Taraflar

30 gün içerisinde ek yazılı görüşe yanıt verebilir. Tarafların haklı gerekçeler göstermesi halinde bu süreler bir kereyle sınırlı olmak kaydıyla ve en fazla bir katına kadar uzatılabilir.

Getirilen teklifle mevcut kanundaki “tarafların” ibaresi kaldırılmıştır. Teklifin yasallaşması durumunda sadece soruşturmaya muhatap taraflar değil, aynı zamanda soruşturmayı yürütenler de haklı gerekçe göstermek ve Kurulun bu gerekçeleri kabul etmesi koşuluyla ek sürelerden yararlanabilir. Yürürlükteki Kanunda iki tane süre vardır. sürelerden ilki 30 gündür. Soruşturma tarafları hem ilk yazılı savunma sırasında hem de ek yazılı görüşe yanıt verme süresi bakımından 30 günlük süreye riayet eder. Haklı gerekçenin varlığında bir kereye mahsus ve en fazla bir katına kadar bu 30 günlük süre uzayabilir. 4054 Sayılı RKHK’nun 45 inci maddesine getirilen değişiklik soruşturma taraflarının süre kullanımını açısından mevcut kanundaki durumu korumaktadır.

Kanunda geçen ikinci süre ise 15 gündür. Bu süreyi ek yazılı görüş verilmesi sürecinde soruşturmayı yürüten görevliler kullanır. Teklif mevcut kanundaki “tarafların” ifadesine yer vermediğine göre sadece soruşturma taraflarının değil, soruşturmayı yürütenlerin 15 gün içinde yazacağı ek görüş için de -haklı gerekçeler sunmak ve Kurulca onaylanmak şartıyla- en çok 15 günlük bir ek süre alabileceğini öngörülmektedir.

Sonuç olarak teklif edilen madde ek süre talep etme hakkını haklarında soruşturma yürütülenler dışında soruşturma yürüten personele de tanımaktadır. Teklifin bu haliyle yasallaşmaması sadeleştirilmesi veya daha açık yazılması gerekir. Teklifte yapıldığı üzere mevcut kanundaki fıkrayı aynen tekrar etmek yerine sadece “tarafların” ifadesini çıkarmak yeterli olabilir. Madde yazımı için daha açık bir dil de tercih edilebilir. Soruşturmaya muhatap tarafların 30 günlük süreleri de, soruşturma yapan görevlilerin 15 günlük süresinin de haklı gerekçeyle, bir kereye mahsus ve bir katına kadar uzatılabileceği kanuna eklenebilir. Bu hususta verdiğimiz önerge Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Mevcut teklif bahsi geçen gerekçeye atıfla kanun yazma tekniği bakımından sorunlu olduğu için bu haliyle yasallaşmasına karşıyız.

Teklifin 11 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 60 ıncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 60 ıncı maddesindeki mevcut durum aşağıdaki gibidir:

“Kurumun para, evrak ve her çeşit malları devlet malı hükmündedir. Görevleri ile ilgili olarak suç işleyen Kurul başkan ve üyeleri ile personeli ceza sorumluluğu bakımından kamu görevlisi sayılır. Kurul başkan ve üyeleri ile personeline karşı görevlerinden dolayı işlenen suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş sayılır.

Bu kişiler hakkında görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ıncı maddesi için getirilen teklif;

“Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır.”

şeklinde düzenlenmiştir.

Teklif edilen madde ile; Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevleri nedeniyle işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacakları, bu bağlamda cezai ve hukuki sorumluluklarına ilişkin olarak kıyasen 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Teklif edilen madde ceza hukuku hükümleri bakımından Rekabet Kurumu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu arasında bir paralellik öngörmektedir. Bankacılık Kanunu 104 üncü madde kapsamında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu personeli için öngörülen hükümler aynı şekilde Rekabet Kurumu personeli için de uygulanacak.

Rekabet Kurumu personeli için de uygulanması teklif edilen Bankacılık Kanunu 104 üncü madde aşağıdaki gibidir:

“Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar, Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakanın, Kurum personeli için ise Başkanın izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin iştirak hâlinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ilişkili Bakana aittir.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli hakkında görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı soruşturma izni verilmesi için, bu kişilerin kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamak veya Kuruma ya da üçüncü kişilere zarar vermek kastıyla hareket ederek bu işlemler sonucunda kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamış

olmaları hususunda açık ve yeterli emarelerin olması gerekir. Soruşturma izni verilmesi hâlinde bu durum ilgililere tebliğ olunur. Soruşturmaya izin verilmesine ya da verilmemesine dair kararlar aleyhine, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde Danıştay nezdinde itiraz yoluna başvurulabilir. İzin verilmiş olsa dahi, itiraz süresi geçene kadar veya Danıştay'a yapılan itiraz sonucunda hüküm tesis olunana kadar soruşturma başlatılamaz.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Kurum bütçesinden karşılanır.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli aleyhine, Kurulun veya Kurumun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Kurum aleyhine açılmış sayılır. Bu davalarda husumet Kuruma yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava giderine ilişkin bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü bu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Kurumun ödeme yapması hâlinde, Kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder. Kurumun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilir.”

Sonuç olarak getirilen teklifle 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ncı maddesinde böylesi bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyulduğu hususu kanunun madde gerekçeleri kısmında açıkça ifade edilmemiştir. BDDK ile Rekabet Kurumu arasında hukuki ve cezai sorumluluk bakımından paralellik kurulmasının gerekçesi nedir? Mevcut yasanın hukuki ve cezai sorumluluğu düzenleyen hükmü ihtiyaçları karşılayamamakta veya yetersiz mi kalmaktadır? Bu sorular Komisyon çalışmaları sırasında Rekabet Kurumu başkanı tarafından mevcut kanunun Kurum personelini yeterince korumadığı şeklinde yanıtlanmıştır.

Bu yanıt ve teklifin 4 üncü ve 11 inci maddeleri birlikte düşünüldüğünde ortaya vahim bir tablo çıkmaktadır. Teklifin 4 üncü maddesi Kurum personelinin yetkilerini arttırmakta, 11 inci madde ise hukuki ve cezai korumayı arttırarak o personele dava açılmasını zorlaştırmaktadır. Daha çok yetkili ve daha az sorumlu bir hukuki durum yaratılmıştır. Bu gerekçelerle maddeye karşıyız.

Teklifin 12 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna geçici madde eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenmesi istenen Geçici 6 ıncı madde teklifi;

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanlar Başkan Yardımcısı kadrosuna, inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet baş uzman kadrolarına; kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem zmlenici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atananların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı demeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü demeler toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı demeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü demeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atananlar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atananların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibariyle bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden, 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur."

şeklinde düzenlenmiştir

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenen Geçici 6 ıncı madde AYM'nin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı kararına istinaden Kurum personelinin kadro unvanları, kadro dereceleri ve sayıları ile mali ve sosyal haklarına ilişkin temel kurallar yeniden belirlendiğinden; mevcut personelin yeniden atandıkları veya atanmış sayılacaklar kadro unvanları, dereceleri ile personelin mali ve sosyal haklar açısından kazanılmış hakların korunmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Kazanılmış hakları koruduğu iddiasında olan ve Kurumun tüm personeli üzerinde etkide bulunacak teklif edilen düzenleme iki noktada sorunludur.

Teklifin birinci fıkrasının son cümlesi araştırmacı kadrosuna atananların kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirileceğini belirtmektedir. Getirilen teklifin birinci fıkrasının 1 inci cümlesinde araştırmacı kadrosuna kimlerin atandığı açıklanmıştır. İlgili fıkra cümlesine göre şu anki kanuna göre "kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı sistem çözümleyici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar"nın tamamı araştırmacı kadrosuna atanmıştır. Getirilen teklif Kuruma bu personeli ihtiyaç duyulan işlerde isteği gibi çalıştırma yetkisini vermektedir. Yeni düzenlemede araştırmacı kadrosuna atananların tamamı yürürlükte olan kanuna göre aynı işi yapmadığından teklifin yasallaşması durumunda personelin eski işlerinden ve uzmanlık alanlarından farklı bir yerde görevlendirilmesi mümkündür. Personelin tanımlı iş ve uzmanlık alanları dışında bir yerde çalıştırılması hem personelin verimli bir şekilde çalışmasını hem de kamu kaynaklarının etkin kullanımını engelleyebilir. Ayrıca bu durum personel açısından mobbingtir. Teklifte birlikte çalışma yaşamı bakımından insan hakları ihlalleri sıklaşabilir.

Teklif edilen geçici maddedeki ikinci önemli sorun kadro değişikliğine uğrayan personelin gelir kaybının tanzim edilme biçimiyle ilgilidir. Geçici 6 ıncı maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesine göre yeni kadrosundaki mali hakları eski kadrosundaki mali haklarından daha kötü olanlara uğradıkları gelir kaybını telafi etmek amacıyla tazminat ödenecektir. Ancak madde ödenmesi taahhüt edilen tazminata yönelik olarak düzenleyici hüküm getirmemiştir. Bahsi geçen tazminatın ne kadar süre, hangi zaman aralıklarıyla, kaç kere ve hangi faiz oranına göre belirleneceğinin Geçici 6 ıncı maddeye eklenmesi gerekir. Ayrıca tazminatların emekliliğe esas olup olmadığı meselesi açıklığa kavuşturulmalıdır. Çünkü tazminat ödemeleri memurun emekliliğe esas konumunda değişiklik yapmıyorsa, ortaya özlük hakları bakımından telafisi imkansız bir zarar doğmaktadır.

Sonuç olarak 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenmesi teklif edilen geçici 6 ıncı madde Anayasa Mahkemesinin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı kararı doğrultusunda yasayla ekli cetvelde açıkça belirlenen kadro, unvan, derece ve sayılara açıklık getirmekte, mevcut kadrolardan iptal edilenlere karşılık yeni kadrolar tanımlamaktadır. Geçici 6 ıncı

maddeyi düzenleyen teklifin 12 inci maddesi getirilen teklifin 6 ıncı maddesine paralellik arz etmektedir. Teklif, araştırmacı kadrosuna atanan personelin eski işlerinden farklı işlerde çalıştırılması noktasında kurum yönetimine yetki vermektedir. Bu durum personelin verimli bir şekilde çalışmasını ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını engelleyebilir. Ayrıca eski kadrodan yeni kadroya geçirilenlerin olası maddi kayıplarının tanzim yükümlülüğü ayrıntılı bir şekilde düzenlenmemiştir.

Komasyon çalışmalarını sırasında araştırmacı kadrosuna atananların olası statü ve maddi kayıpları hususunda teklif sahibi milletvekili ve Kurum başkanına sorular yeterince tatmin edici bir şekilde yanıtlanmamıştır. Bu çekinceler nedeniyle teklifin yasallaşması sakıncalıdır.

Teklifin 13 üncü maddesi hakkında değerlendirme:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna Geçici 7 inci madde eklenmektedir.

Teklif;

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığında rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

Getirilen teklifin 7 inci maddesi 4054 Sayılı RKHK'nun 36 ıncı maddesinde değişiklik ön görmektedir. İlgili maddeye göre rekabet uzman yardımcılarının uzmanlığa atanma sürecinde halihazırda kullanılan özel hükümler terk edilmekte, 656 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselme usul ve esasları kabul edilmektedir.

Madde 13 ile getirilen ve Geçici 7 inci madde olarak tanzim edilen düzenleme teklifin 7 inci maddesinin devamı niteliğindedir. Teklifin 7 inci maddesinin atıfta bulunduğu 656 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesi gereğince rekabet uzman yardımcılarının rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında bir derece yükselme almaları hukuki bir zorunluluktur. Bu haktan yararlanabilmek için maddenin yürürlük tarihi itibarıyla Kurumda meslek personeli olarak çalışıyor olmak gerekir.

Sonuç olarak teklifin 7 inci maddesinin yasallaşması durumunda 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesi gereğince rekabet uzman yardımcılığında rekabet uzmanlığına atanmalara bir derece yükselmesi sağlamak hukuki bir zorunluluktur. Teklifin 13 üncü maddesinin düzenlediği geçici 7 inci madde bu zorunluluğu karşılamaktadır. Ancak teklifin 7 inci maddesine karşı çıktığımızdan onun devamı niteliğindeki 13 üncü maddeyi de doğru bulmuyoruz.

Sonuç olarak; başta Anayasaya aykırılık iddiası olmak üzere genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncalar ile maddelerin içeriklerindeki eksiklikler nedeniyle (2/2875) esas numaralı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Müzeyyen şevkin

Adana

Ahmet Akın

Balıkesir

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Haydar Akar

Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırluoğlu

Manisa

Tacettin Bayır

İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

2/2875 Esas Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir:

Genel Değerlendirme

1960'larla birlikte düşmeye başlayan kâr oranları, dünya kapitalist sisteminin yeniden yapılandırılmasının önünü açmıştı. 1970'lerle birlikte sistemin krizi petrol şokları gibi gelişmelerle iyice şiddetlenmiş, çıkış arayan küresel kurumlar ve onların ideologları sosyal refah devleti uygulamalarını hedef tahtasına oturtmuştu. Buna göre kârlılık oranlarının düşmesindeki en önemli neden, kamunun sermaye aleyhine büyüyerek sermayenin kârlılık alanlarını emmesiydi. Bir taraftan, dünyanın yaklaşık üçte birinin dünya kapitalist sisteminin kapsama alanında olmayışı, buna karşılık dünya yüzeyinde sosyal refah devleti uygulamalarının çeşitli biçim ve düzeyleriyle varlığını sürdürüyor olması küresel sermayenin faaliyet alanlarını daraltmaktaydı. İkinci dünya savaşından sonra, Dünya tarihinde bir parantez olarak okunabilecek sosyal refah devleti uygulamaları eğitim, sağlık, ulaşım, barınma gibi yurttaşların temel ihtiyaçlarını yurttaşlar lehine kamusal müdahaleyle karşılanmasına fırsat sunuyordu. Bu da piyasanın geçerli olmadığı yani kârlılığın asgari seviyede olduğu alanların varlığını mümkün kılıyor, tekel kârlarının alanını daraltıyordu.

Bu nedenle küresel sermaye ve iktidar tekelleri, “devlet-piyasa” karşıtlığından hareket eden sermayenin önündeki tüm engellerin kaldırılması gerektiğini dayatan bir politikalar bütününe devreye koydular. Özellikle 1980'lerle birlikte sermayenin büyük bir akışkanlık kazanarak dünya yüzeyinde hareket etmesi süreci yani “küreselleşme” yeni dönemin parolası olarak dolaşıma sokuldu. Neoliberalizm olarak adlandırılan yeni sağ ideoloji de bu sürecin ruhu olarak yaygınlık kazanmaya başladı.

Agresif bir kamu karşıtlığı temelinde kamusal ve toplumsal olan her şeye karşı bir karşı saldırı dalgası olarak neoliberal politikalar “serbest ticaret rejimi, özelleştirmeler ve deregülasyonlar” biçimindeki üçlü sacayağının üzerinde yükselir. Sermayenin kârlılık alanlarının ve akışkanlığının artırılması neoliberalizmin temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda çevre ve yarı çevre ülkelerde 1974 Şili ve 12 Eylül 1980 Türkiye askeri darbelerinde olduğu gibi zorla yürürlüğe sokulmaya çalışılan neoliberal politikalar merkez kapitalist ülkelerde ise 1979'da İngiltere'de Thatcher'ın, 1980'de ABD'de Reagen'in göreve gelmesinde olduğu gibi seçimlerle hayata geçirilmeye başlandı. Washington Uzlaşması olarak tarif edilen bu dönem boyunca piyasa büyüklüğü bir biçimde sunularak her derde deva bir iksir olarak sunuldu. Piyasanın her iktisadi sorunun ve dolayısıyla her toplumsal sorunun panzehiri olduğu tartışılmaz bir postüla olarak dolaşıma sokuldu.

Ancak aradan henüz çok uzun bir zaman geçmeden kamusal karşıtı agresif neoliberal atağın istenen sonuçları vermediği ortaya çıktı. Serbest piyasanın hiç de öyle iddia edildiği gibi kendinden menkul bir varoluşa sahip ve muhteşem bir biçimde işleyen bir mekanizma olmadığı ortaya çıkan sorunlarla izaha gerek kalmayacak bir biçimde açığa çıktı.

1990'ların başlarında küresel kurumlar, iddia edilenin aksine devletin ya da kamunun tümünden devre dışı bırakılarak dizginsiz bir piyasa ekonomisine teslim olmanın sermayenin de yararına olmadığını deneyimlediler. Bu nedenle yeni bir yaklaşım geliştirilerek neoliberalizmde tadilatlarla girildi ve Post-Washington Uzlaşması olarak tarif edilen bir sürecin önu açıldı.

İşler bir piyasa ekonomisinin sağlanması için piyasayı düzenleyen ve denetleyen kamusal kurumların varlığının elzem ve hayati olduğu savunulmaya başlandı. İşte üst kurullar olarak Türkiye'de de kuruluşları gerçekleştirilen kamusal kurumlar böylesi bir tarihsel arka plana sahiptir. Neoliberalizmin tadilatıyla, serbest piyasa ekonomisini denetleyici ve düzenleyici amaçlarla pek çok alanda üst kurullar oluşturulmuştur. Rekabet Kurumu da piyasadaki tekelleşmeleri kamusal müdahalelerle engellemek amacıyla ihdas edilmiş olup esasen bir *anti-tröst mekanizma* olarak kurulmuştur.

Türkiye'de Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla 1994 yılında kabul edilen 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"a göre kurulmuş ancak üç yıllık gecikme ile 1997 yılında faaliyetine başlamıştır. Kuruluşunda, "Hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez" hükmü ile idari ve kaynaklarını kendi yaratabilmesi açısından da mali özerkliğe sahip bir kurum olarak kurulmuştu. Kurumun gelirleri, Bakanlık bütçesine konacak ödeneğin yanı sıra, önceleri, kesilen cezalardan elde edilen gelirlerden oluşurken daha sonra yapılan değişiklikle yeni kurulacak anonim ve limited şirketlerin sermayelerinin ve sermaye artırımını halinde artan kısmın on binde dördünden oluşan ödemelerden oluşmaktaydı. İdari ve mali açıdan özerk olan bu kuruluş özellikle 2011 ve 2012 yıllarında çıkarılan iki KHK ile bu özerkliğini yitirmiştir. Rekabet Kurulu ilk olarak 11 üyeden oluşmaktaydı. Kurulun oluşumunu açıklayan 22. maddenin gerekçesinde Kurul üyelerinin siyasi baskıdan bağımsız çalışabilmeleri için yalnızca üç üye siyasi otorite tarafından belirleniyordu. Fakat 2005 yılında 5388 sayılı yasayla yapılan değişiklikle üye sayısı yediye indirildi. Bu kez yedi üyeden sadece ikisi siyasi otoritenin gösterdiği adaylar arasından belirlenmekteydi. 2011 tarihinde ise 661 sayılı KHK ile bu tablo tümüyle siyasi otorite lehine değişti Kurulun aday ve Başkan belirleme sürecindeki söz hakkı ortadan kalktı. Kurumun özerkliğine indirilen ikinci darbe de 2012'de yürürlüğe giren 649 sayılı KHK ile Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 3046 sayılı kanunun 19. maddesine yapılan eklemelerdir. Söz konusu eklemelerle Bakanlar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemekle yetkili kılındı.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un değiştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar uzun süredir gündemdedi. Bu kapsamda öncelikli olarak 2008 yılından itibaren süregelen çalışmaların ürünü olarak 2014 yılında Rekabetin Korunması Hakkında Değişiklik Tasarısı kamuya açık bir şekilde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüs birlikleri ile hukukçu ve akademisyenlerin görüşlerine sunulmuş, ancak, uzun süre yürütülen bu çalışmalardan bir sonuç elde edilememiştir.

Yeni hazırlanan ve sunulan Kanun Teklifinin rekabet hukuku sisteminde esaslı değişikliklere yol açacak unsurları ihtiva ettiği görülmektedir. Bunlar arasında, Kurul'un münhasır görülen muafiyet yetkisinin mahkemelere de verilmesi, taahhüt ve uzlaşma müesseselerinin mevzuata kazandırılması, Kurum'un yerinde inceleme yetkisinin genişletilmesi ve yapısal tedbirler alınmasına imkân verilmesi, birleşme ve devralma işlemlerinin kontrolünde hakim durum testinin terk edilip rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılması gibi bir takım önemli değişikliklerden söz edilebilir. Öte yandan, 'de minimis', uzlaşma ve taahhüt gibi yeni kavramlar ilk defa Türk Rekabet Hukuku'na girmektedir. Ayrıca kısmi de olsa AB mevzuat ve uygulamalarına uyumun benimsendiği söylenmektedir.

AB ile uyumu amaçlanırken öncelikle AB ülkelerinin çoğulcu yönetim anlayışı gözden kaçırılmış, buna karşın idari otoritenin yetkileri artırılmıştır. Böyle olduğu için de savunma tarafını koruyacak hükümlere yer verilmemiştir. Öte yandan yasa teklifinin mevzuattaki birçok belirsizliği netleştirmeye çalıştığı söylene de belirsizlik içeren birçok hükmün hukuki belirlilik ve güvence sağlayacak şekilde tekrar kaleme alınması gerekmektedir.

Getirilen bu Kanun Teklifi ile Rekabet Kurumu'na, şirket sahiplerinin mülkiyetine dek uzanan yapısal tedbirler alma konusunda geniş yetkiler verilmektedir. Kurum, şirketlerin belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmelerini emredebilecektir. Teklifte bu yönetime davranışsal tedbirlerin işe yaramaması halinde ihlalle orantılı olarak başvurulabileceği belirtilse de, bu değişikliğin AB mevzuatına uyumla hiç bir bağlantısının olmadığı açık bir şekilde ortadadır.

Yasa teklifine teşebbüsler açısından oldukça önemli olan yapısal tedbirlerle ilgili olarak birtakım hükümlerin eklendiği görülmektedir. Bir faaliyetin malvarlığının veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler, ekonomik hayatta çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek niteliktedir. Temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etki yaratabilecek böylesi bir yetkinin yargı kararı olmaksızın bağımsızlığını yitirmiş bir idari makama verilmesi endişe uyandırıcıdır. Bu bağlamda yasa teklifinin Anayasa'ya uygun olup olmadığı da tartışılması gereken konuların başında gelmektedir.

Öte yandan böylesi geniş yetkiler rekabet kurumu gibi kurumların gerçekten katılımcı bir biçimde, kamusal çıkarları savunan, güvenilir kurumlar olması halinde anlamlı ve kabul edilebilir olabilir. Ülkemizdeki durum dikkate alındığında bu yetkilerin küçük bir azınlığa çıkar sağlamak için kullanılacağı açıktır.

Rekabet Kurumu'nu anti-tröst bir mekanizma olmaktan daha fazla uzaklaştıran aksine mali alanda da tek adam otoritesini sağlamaya çalışan bu yasa teklifine karşı olduğumuzu ifade etmek isteriz.

Teklif Maddelerine Yönelik Değerlendirmeler

Madde 1

Bu madde, 4054 sayılı Rekabeti Koruma Kanunu'nun 5. Maddesini değiştirmektedir. Kanunun 5.maddesi, esasında 4. maddesiyle ilişkin bir muafiyet rejimini tanımlamaktadır. Bu rejime göre; Kurul'un, 4. Maddeyle yasaklanmış olan "teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararları" ile ilgili bazı istisnalar koyma hakkı vardır. Özellikle yenilikleri içeren, tüketicilerin bundan yarar sağlayacağı hallerin muaf olacağı yetkisi 5. Madde ile "Kurul"a verilmiştir. Önerilen değişiklik, "Kurul" kelimesinin çıkarılıp yerine "4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir" ibaresinin kabulüyle "muafiyet rejimini tümüyle değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bir başka ifadeyle muafiyet verme yetkisi AB hukukunda da yer alan bir biçimde teşebbüslere bırakılmakta ve teşebbüsler aralarındaki ilişkilerde 4. Maddenin kapsamına girmediklerini, dolayısıyla muafiyet koşulları içinde çalıştıklarını kendi kendilerine karar verme yetkisi kazanmış olacaklardır. Ya da istemeleri halinde mahkemelerden bu yönde karar çıkarabileceklerdir. Oysa şu andaki uygulamalarda, yani "muafiyet vermek" yalnızca "Kurul"a aitken aslında mahkemelerin bu hükmü doğrudan uygulayamayacağı kabul edilmekteydi. Önerilen değişiklikle muafiyet bakımından mahkemelerin de yetkili kılınmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Bu konuda 3 sorun çıkacaktır: 1) Muafiyet talep eden kişi/kişiler yaptıkları anlaşmanın muafiyete konu olması gerektiği yönünde mahkemeye başvurup kolaylıkla muafiyet alabilirler. 2) Eğer muafiyet konusu tartışmalı bir konuya, yani tarafları varsa mahkemeler "bilirkişi" ye başvurarak belki doğru belki yanlış kararlar verebilirler. Ama her iki durumda da mahkemelerin iş yükü, tecrübe vs dikkate alındığında muafiyet kararları almaları zordur. Çünkü muafiyet izni verebilmenin analizi oldukça tekniktir ve hâkimlerin böyle teknik bilgileri yoktur. O nedenle de bu yol, sonuç olarak kötüye kullanımı mümkün bir uygulamaya dönüşecektir. Kaldı ki 4054 sayılı Kanunun 27/b gibi maddesinin varlığı Kurul'un yetkisini devam ettirecektir. Öte yandan; 3) Mahkemeler bir muafiyet kararı vermiş ve bu karar kesinleşmişse Rekabet Kurulu'nun bu karara uyması bir zorunluluk haline dönüşecektir.

Madde 2

Bu madde ile 4054 sayılı Kanun kapsamında birleşme ve devralma işlemlerinde "hakim durum" testi yerine "rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testinin uygulanmasının benimsendiği anlaşılmaktadır. Bu değişiklikle AB rekabet hukukuna (139/2004 sayılı Tüzük) bir paralellik yaratılmaya çalışılmıştır.

Özellikle şirket birleşme ve satın alma konularında karar verebilmek için kullanılan bu iki testten birincisi, "Hakim durum testi" kullanıldığında teşebbüslerin hâkim durumda olması bir azami limit olarak konularak, kural olarak limitin aşagısında gerçekleşen işlemler hakkında rekabetçi endişe uyanmamaktadır. Oysa bir birleşme bu testi geçtiği halde zaman içinde bir hakim duruma neden olabilir.

"Rekabetin önemli ölçüde azaltılması testi" ise bu endişeyi gidermek için, rekabette gerçekleşecek azalmanın, hakim durum söz konusu olmasa dahi, Pazar payının belirli bir

miktarı geçmesi yasaklanmaktadır. Bu test uygulandığında, birleşme sonrası fiyat artışına daha doğrudan odaklanılmakta ve birleşmenin rekabetçi bir sorun yaratmaması kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır.

Kısaca özetlersek, “rekabetin önemli ölçüde azaltılması testi “uygulanırken işleme konu teşebbüslerin hâkim durumda olup olmadığı değil, uygulanan işlemin etkin rekabete olan etkileri göz önüne alınmaktadır. Bu noktada rekabetin önemli ölçüde azaltılması testinin kullanılması, vakıaların değerlendirilmesinde Kurul’un takdir yetkisini de genişletmektedir. İşte bu nedenle de eğer bir birleşme veya devralma hakim durum yaratsa veya hakim durumu güçlendirse bile ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmadığı tespiti yapılarak işleme izin verilmesi de mümkün görünmektedir. Yani, özerkliğini yitirmiş bir kurum olarak Rekabet Kurulunun değerlendirme ve taktir yetkisinin her iki yöne doğru genişletilmiş olması hükümetlerin ellerinin şirket birleşme ve satın alma konularına da etkili olacağı endişesi doğuracaktır.

Madde 3

Önerilen madde ile 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinde çok önemli değişiklikler yapılmak istenmektedir. Bunları şu şekilde belirtmek mümkün görünmektedir.

1) Birincisi; “bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde,” ifadesi hükümden çıkarılmıştır. 4054 sayılı Kanun’un dördüncü kısmı “Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul” başlığını taşımakta ve ön araştırma ile soruşturmanın nasıl yürütülüp nihai karara ulaşılabileceğini düzenlemektedir. Usul hükümlerine yapılan atfın niçin çıkarılmak istendiği anlaşılamamıştır.

2) İkincisi; hükümde bulunan “ve ihlalden önceki durumun korunması” ifadesinin çıkarılması olmasıdır. Bu ifade esasen ihlalden önceki durumun rekabetçi bir pazar yapısı olduğu varsayımına dayanmaktadır. Böylece Kurul’un amacı ihlalden önce var olduğu varsayılan rekabetçi ortama geri dönülmesinin sağlanmasıdır. Fakat burada, eğer Rekabet Kurulu, ihlalden önceki durumun aslında rekabetin tesisi için yeterli olmadığı düşüncesinde olursa, rekabetin tesisi için “eski halin iadesinden” daha fazlasını yapabilme yetkisine sahip olmuş olacaktır.

3) Üçüncü olarak da bu yetkinin hayata geçirilmesi ile ilgili olarak maddeye, “davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını devretmeleri gibi yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Yapısal tedbirlere ancak diğer yaptırım ve tedbirlerin sonuçsuz kalacağı hallerde başvurulur.” ifadesi eklenmiştir. Burada Kurul’a ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine davranışsal bazı yükümlülükler getirme yanında “teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını devretmeleri gibi” yapısal bazı tedbirler alma olanağı verilmektedir. Birincisi “belirli faaliyetlerin devri” ve ikincisi “ortaklık paylarının devri” olmak üzere iki özel durum özellikle vurgulanmışsa da, bu yapısal tedbirlerle sınırlı olmadığı “gibi” sözcüğü kullanılarak belirtilmiştir.

Bu hükümlerle Kurul’a diğer yaptırımların uygulanması halinde rekabetin tesis edilemeyeceğini düşündüğü durumlarda, rekabeti tesis amacıyla bir teşebbüsün belirli bir faaliyetini veya şirketteki ortaklık paylarını başkalarına devretme gibi yapısal yükümlülükler içeren nihai kararlar alabilme yetkisi verilmektedir.

Belirli bir faaliyetin veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler ekonomik hayatta, özellikle kişilerin temel hak ve özgürlüklerinde çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek nitelikte tedbirlerdir. Bu kadar önemli, temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etkileri olması muhtemel kararların bir idari makam tarafından alınmasına (yargı kararı olmadan) karar vermeden önce anayasal açıdan da konunun tartışılması gerekir. Nitekim bu madde açıkça Anayasa'nın 12, 13, 35,48 ve 167'nci maddeleriyle çelişmektedir.

Madde 4

Kanun teklifinin 4. maddesinde yer alan “(...) her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziksel örneklerini alabilir ” ifadesi belirsizliğe ve endişeye sebep olmaktadır. Bu ifadeyle elektronik ve elektronik olmayan ortamda tutulan veri ve belgeler anlaşılabilirliği gibi; teşebbüs, teşebbüsün yöneticileri ve teşebbüs çalışanlarının şahsi ortamlarında bulunan veri ve belgeler de anlaşılabilir olacaktır. Değişikliğin bu hali şirketlere ve üçüncü şahıslara ait her türlü verinin dolaşıma açılması riskini ortaya çıkacaktır. Özellikle hukuki güvenlik konusunda boşluk bulunması suistimale açık bir alan oluşturmaktadır.

Bildiğimiz gibi Maliye Bakanlığı da kurum ve kuruluşları denetleme ve inceleme yetkisine sahiptir. Ancak Vergi Usul Kanununun önemli bir kısmı, Bakanlığın bu yetkilerini nasıl kullanacağı ve sınırlarına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Dolayısıyla sadece bir madde ile usul ve esaslar belirlenmeden bu kadar geniş ve yoruma açık yetkinin verilmesi, taraflar açısından telafisi güç sonuçlara neden olabilir.

Rekabet Kurumu'na böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması, usul ve esasların belirsizliğe yol açmayacak şekilde ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Madde 6

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra, öngörülen bu değişiklik ile Kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir durumla karşı karşıyayız. Rekabet ortamını düzenlemekle görevli bir üst kurulun, siyasi otoriteden bağımsız hareket edebilme yetisini kaybedeceği, teşebbüsler arası uyuşmazlık halinde siyasi baskı hissiyatı ile siyasi otoriteden yana tercih kullanabileceği riski taşıyacağı ortadadır. Bu durum mali alanda da tek adam otoritesini güçlendirecektir. Bu düzenleme ile Rekabet Kurumu'nun yeni sisteme uyumlu olmasının hedeflendiği açıktır. Ancak yapılan teknik düzenlemenin ötesinde kurumun ruhuna zarar verecek bir boyuta taşmıştır. Her an görevden alınma tehlikesiyle karşı karşıya olan bir Kurul üyesinin nasıl kararlar alacağı maalesef tartışmaya açık hale gelmiştir.

Madde 9

Taahhüt kararlarında ihlal tespitine yer verilmemesi nedeniyle söz konusu kararlar, özel hukuk davalarında dava konusu faaliyetlerin bir rekabet ihlali teşkil ettiğine yönelik doğrudan bir ispat aracı niteliği taşımadığından dava açılması olasılığı düşüktür. Taahhüt kararlarında ihlal kararlarına göre çok daha az bilgiye yer verilmesi ise mahkemelerin esasa ilişkin bir değerlendirme yapmasını zorlaştırmakta ve taahhüt kararları üzerindeki yargı denetimini

zayıflatmaktadır. Ayrıca, bu yöntemin bazı sektörleri regüle etmek amacıyla kullanılması, taahhütlerin amaçlanan sonuca ulaşma noktasında orantılı olmaması, ihlal niteliği taşımayan bir davranış için teşebbüslerin sırf para cezası riskini bertaraf etmek adına taahhüt sunması ise taahhüt sistemine ilişkin uygun bulunmamaktadır.

Madde 11

Mevcut mevzuatta Kurulun başkan ve üyeleri görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 4483 sayılı kanun hükümlerine tabi değilken, yeni teklif ile bu durum değişmiş, böylece kurum başkanı, üyeler ve personelin özerk davranmasına dair güvence ortadan kaldırılmıştır. Kurul Başkan ve üyeleri kamu görevlisi sayılmış, cezai ve hukuki sorumluluk bakımından Bankacılık Kanununun 104. Maddesi hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir. Kurulun başkan ve üyeleri hakkında soruşturma başlatılması Bakanlığın iznine bağlanmıştır. Bu durum, kurumun siyasi talimatlarla hareket eden, iktidara biat eden bir anlayışla idare edildiği algısına neden olacaktır.

Dolayısıyla bu teklif ile Rekabet Kurumu'nun özerk olarak hareket etmesi ve karar alabilmesine dair temel dayanaklar ortadan kaldırılmakta, Kurum tipik bir kamu kurumu niteliğine dönüştürülmek istenmektedir. Böylece kurumun kuruluş felsefesi ortadan kaldırılmış olacaktır.

Daha önce Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı üye atanma sürecinde öneride bulunabiliyordu. Kurul en başta 11 kişiden oluşmaktaydı. 2005 yılında bu sayı 7'ye düşürüldü ve zaten bütün üyeler şu anda tek bir kişinin atamasına bırakılmıştır. 2018'den önce, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından önerilen üyeler arasında yapılan atamalarla belirlenen üyeler 2018 yılında yapılan değişiklikle, "Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam 7 üyeden oluşur" denilerek kurumun özerkliği önemli bir ölçüde ortadan kaldırıışken teklifin 11.Maddesi ile tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

Ali Kenanoğlu
İstanbul

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

2/2875 esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır:

GENEL DEĞERLENDİRME

Rekabet, piyasa ekonomisinin zorunlu bir şartıdır ve piyasa ekonomisi rekabet ilkesine dayanır. Serbest rekabete dayalı bir ekonomi hem kaynakların etkin kullanımını sağlar hem de rakip malların fiyatlarının düşmesine, pazarda daha büyük paya sahip olmak isteyen işletmelerin kalitelerini arttırmalarına yol açar.

7/12/1994 tarihli ve 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesine göre "rekabet" kavramı, " Mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış" şeklinde tanımlanmıştır.

Ancak, teşebbüslere özgürce karar verebilmelerini sağlayan "rekabet" hakkı zaman içinde kötüye kullanılmış, sayıları sınırlı olan üreticilerin birbirleriyle rekabet edecek yerde daha çok kazanmak için işbirliği yapmaları, piyasadaki rekabeti kısıtlayarak kartel ve tekelleşme yoluna gitmeleri, kamu otoritelerinin bu duruma müdahalesini zorunlu kılmıştır.

Piyasaların sağlıklı işleyişini sağlamak için gerekli düzenlemeleri zamanında yapan ve onlara uyulup uyulmadığını anında denetleyen bir kurum olarak devlet, ekonominin en önemli aktörüdür. Devlet bu görevini, 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu kabul edilmesi ve 1997 yılında bu Kanunu uygulamakla yükümlü otorite olan Rekabet Kurumunun tesis edilmesiyle yerine getirmiştir.

Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla kurulan Rekabet Kurumu, görevini yaparken bağımsızdır; hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Rekabet hukukunun uygulayıcısı, idari yaptırım gücüne sahip olan Rekabet Kurumu, kanun yapıcı tarafından siyasetin etkisinden uzak kalabilmesi için büyük ölçüde siyasi otoriteden bağımsız bir yapıyla kurulmuştur. Uygulamada kamu yararının gözetilip gözetilmeyeceği düzenleyici kurumun yapısıyla bağlantılıdır. Düzenleyici kurum siyasetten ve düzenlediği piyasadan bağımsız fakat aynı zamanda hesap verebilir bir yapıda olduğu ölçüde kamu yararının gözetilmesi mümkün olacaktır. Ne var ki son dönemde yapılan yasal düzenlemeler Kurumun bağımsızlığını tehdit eder niteliktedir. Kurumun yönetim organı olan Rekabet Kurulunda siyasi otorite tarafından belirlenen üyelerin sayısı artırılmıştır.

Kurul üyelerinin siyasi otorite tarafından atandığı ve görevden alınabildiği bir Kurumun aldığı kararların, ne serbest piyasa ekonomisi, ne de yabancı yatırımcılar tarafından olumlu değerlendirilmeyeceği ortadadır.

Kanun teklifi ile 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un güncellenmesi ve Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırılarak çağdaş düzeyin yakalanması, Rekabet kurumunun

aktif ve dinamik hale getirilmesinin amaçlandığı “minimis”, “uzlaşma” ve “taahhüt” gibi yeni kavramların Türk Rekabet Hukuku'na kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin yerleşmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte yapılan değişikliklerden bazıları net olmayan ifadeler içermektedir. Bu hususların uygulamada belirsizliğe yol açabileceği ve özellikle yapısal tedbir uygulama yetkisi ile elektronik verilerin toplanmasına ilişkin yetkinin tartışmalara yol açacağı ortadadır.

Maddeler üzerinden bakılacak olduğunda;

Madde 1 - 2003 yılında Avrupa Birliği'nin gerçekleştirdiği kendi kendine değerlendirme yönteminin yaşama geçirilmesi amaçlanmış, muafiyetten yararlanma yanında teşebbüslerin kuruma başvuru hakları da korunmuştur. Ancak Kuruma muafiyet başvurularının etkin ve hızlı bir şekilde sonuca bağlanması adına, Rekabet Kurumu'na kesin bir süre tanınması, başvuruların ne kadar sürede sonuçlandırılması gerektiğinin açıkça belirtilmesi uygun olacaktır.

Madde 3. Kanunun 9. Maddesinde yapılan değişiklikle Rekabet Kurulu'na başka yapısal tedbirler alma yetkisi verilmektedir. Rekabet Kurulu artık kartel kuran firmaları ya da hakim durumunu kötüye kullanan bir şirketi soruşturma yapıp tespit ettikten sonra, idari para cezasının yanında yapısal tedbirler de öngörebilecektir. Değişiklikteki ifadesiyle, firmalara rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kararında belirtebilecek, firmaların belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmelerini karar altına alabilecek, bu devirler mülkiyet hakkına yönelik önemli bir müdahale olduğu için Rekabet Kurulu bu tedbire ancak davranışsal tedbirlerin işe yaramaması halinde ihlalle orantılı olarak ve istisnai olarak başvurabilecek denilerek teşebbüslere hukuki bir güvence tanımaktadır.

Taslağın getirdiği bu yeniliğin AB mevzuatına uyumla bağlantısının ne olduğu anlaşılammıştır. Mülkiyet hakkına müdahale olarak değerlendirmeye açık bu husus yine, AB mevzuatına uyumu açısından tartışmalıdır.

Kurum eski Başkanı Prof. Aydın Ayaydın'ın konu hakkında basında yer alan ifadesi aynen şöyledir:

“Kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir rekabet otoritesine böylesine bir yetkinin tanınmasının serbest piyasa ekonomisi ve en önemlisi yabancı yatırımcılar bakımından çok olumsuz bir sinyal olacağını değerlendiriyoruz ve bundan geri adım atılacağını umuyoruz.”

Madde 4 ile kartellerin ortaya çıkarılmasında yerinde inceleme yetkisi daha da artırılmaktadır. Firmaların rekabeti ihlal edip etmediklerinin tespitinde Rekabet Kurumları bilgi isteme ve yerinde inceleme yetkilerini kullanırlar. Böylece şirketlerin yazışmaları ve epostalarından rekabeti ihlal edip etmediklerini tespit edebilirler. Ancak son 20 yıl içinde şirketlerin yazışmalarının sayısal ortama kayması neticesinde, bu incelemenin firmanın merkezinde sınırlı bir zaman içinde yapılması zorlaşmış ve Rekabet Kurumuna şirket bilgisayarlarının kopyalarını alarak daha sonra inceleme yetkisi tanınmıştır.

Bu yetki tabii ki rekabeti ihlal eden şirketlerin tespit edilmesi ve böylece serbest piyasa ekonomisinin işler kılınması için önemli bir araçtır. Fakat son dönemde gerek kişisel verilerin korunması ve gerekse ticari sırların güven altında tutulması önem kazanan yeni kavramlar ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden Rekabet Kurumu’na böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu kapsamda veri güvenliği, gizlilik ve kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için ilgili Rekabet Kurumu personeli hakkında kullandıkları yetkinin ağırlığı ile orantılı yaptırımlar öngörülmesi isabetli olacaktır. Özellikle bilinçli veri ifşaları ve/veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında, cezai sorumluluklar belirlenmelidir.

Madde 8. Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yeni getirilen "de minimis" uygulaması ile Rekabet Kurumu daha önemli ihlallere yoğunlaşabilecektir.

Rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan işlem ve eylemlerin Rekabet Kurumu tarafından soruşturulmaması anlamına gelen ve kaynağını AB mevzuatından alan bu uygulama, pazar payı ve ciro gibi unsurları dikkate almaktadır. Yönetmelik ile belirlenecek pazar payı ya da cironun altındaki ihlal iddialarında Rekabet Kurumu konuyu soruşturma açmaksızın çözüme kavuşturabilecektir. Tabii ki kartel niteliğindeki rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz kısıdı gibi açık ve ağır ihlaller ise kapsam dışında bırakılıyor.

Olumlu değerlendirdiğimiz bu yeni düzenlemeyi daha iyi hale getirmek adına, belki soruşturulmayan ihlaller ile ilgili tazminat haklarının saklı tutulması düşünülebilir. Çünkü Rekabet Kurumu tarafından küçük ve önemsiz görünen bir vaka, rekabet ihlalinden zarar gören örneğin bir KOBİ için çok hayati olabilir.

Madde 9. Taslak ile vergide olduğu gibi uzlaşma imkânı ve taahhüt mekanizması hayata geçiriliyor. Mevcut düzende, Rekabet Kurumu firmalar hakkında soruşturma başlattıktan sonra, bunu sonuna kadar sürdürmek ve ihlal tespiti varsa, Ceza Yönetmeliğine uygun olarak firmalara ceza vermek durumundadır. Yine AB’de, bizim Rekabet Kanunu’muz çıktıktan sonra benimsenen uzlaşma ve taahhüt mekanizmaları ile hem Rekabet Kurumları hem de firmalar için oldukça uzun ve zahmetli soruşturma süreçlerinin taraflar arasında uzlaşma ile sona erdirilmesi hedefleniyor. Değişikliğin ilgili hükümleri bu mekanizmaları hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Rekabet Kurumu’nun etkin çalışmasına yönelik bir adım olacağından bunu destekliyoruz.

Madde 11. Kurum personelinin cezai ve hukuki soruşturmalar açısından Bankacılık Kanunu 104. Madde hükümlerine tabi olması ile personele hukuki bağışıklık sağlanarak soruşturmaların sağlıklı yapılmasını engelleyebilecek durumlara yol açabileceğinden teklif metninden çıkarılması uygun olacaktır.

Taslak ile ilgili belki ilaveten tartışılması gereken husus, uzlaşma sonrası cezada indirimle ilgili belirlenen %25’lik limitin, biraz daha yüksek belirlenerek daha motive edici hale getirilmesidir. Ayrıca uzlaşmaya başvurmak için son tarih olarak Soruşturma Raporunun tebliğinden sonraki bir aşama belirlenebilir. Böylece firmalar kendileri hakkındaki iddiaları görerek daha isabetli bir karar verebilirler.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli

MALATYA MİLLETVEKİLİ BÜLENT TÜFENKÇİ
VE 110 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muafır:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”

“İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığı Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir.”

MADDE 2- 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR,
BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muafır:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”

“İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığı Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir.”

MADDE 2- 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurul, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen Kanunun 4 üncü, 6 ncı veya 7 nci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur.”

MADDE 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,”

MADDE 5- 4054 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve Kanuna ekli (I) sayılı cetvel eklenmiştir.

“Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir.”

“Cumhurbaşkanınca Kurum için belirlenen kadro kullanım esasları çerçevesinde, ekli

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurul; ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu Kanunun 4 üncü, 6 ncı veya 7 nci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur. Davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbire uyması için en az 6 ay süre verilir.”

MADDE 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,”

MADDE 5- 4054 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve Kanuna ekli (I) sayılı Cetvel eklenmiştir.

“Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir.”

“Ekli (I) sayılı Cetveldeki toplam kadro sayısını geçmemek ve mevcut kadro unvanları

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

(I) sayılı Cetveldeki kadroların hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine Kurul yetkilidir.”

MADDE 7- 4054 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına “Rekabet” ibaresinden sonra gelmek üzere “başuzman,” ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atanmalarında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.”

MADDE 8- 4054 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

MADDE 9- 4054 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı “Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi eki cetvelerde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olmak kaydıyla hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerinin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.”

MADDE 7- 4054 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına “Rekabet” ibaresinden sonra gelmek üzere “başuzman,” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atanmalarında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.”

MADDE 8- 4054 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

MADDE 9- 4054 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı “Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

“Kurul üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması.

b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları.

c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması.

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idarî para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idarî para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idarî para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

“Kurul, üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması

b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları

c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idari para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idarî para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 10- 4054 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir.”

MADDE 11- 4054 sayılı Kanunun 60 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 60- Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır.”

MADDE 12- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanlar Başkan Yardımcısı kadrosuna, inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet başuzmanı kadrolarına; kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem çözümlayici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atanmaların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 10- 4054 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir.”

MADDE 11- 4054 sayılı Kanunun 60 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 60- Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır.”

MADDE 12- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve kıdemli koordinatör ile mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet başuzmanı kadrolarına; Kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem çözümlayici, veri iletişim uzmanı, programcı, idari hizmet yetkilisi ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atanmaların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

her türlü ödemeler toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanarlara fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atanmalar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atanmaların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibarıyla bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden, 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanmalar fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atanmalar Kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atanmaların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibarıyla bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur.”

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve
110 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 13- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır.”

MADDE 14- 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin Bakanlık tanımında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde, 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır” ibaresi “Ticaret Bakanlığıdır” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır.”

MADDE 14- 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin “Bakanlık” tanımında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde, 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır” ibaresi “Ticaret Bakanlığıdır” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TEKLİF METNİNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL

REKABET KURUMU KADRO CETVELİ

SINIFI	UNVANI	KADRO DERECEŚİ	KADRO ADEDİ
GİH	Başkan Yardımcısı	1	3
GİH	Kurum Başkanışmanı	1	5
GİH	Baş Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	15
GİH	Daire Başkan Yardımcısı	1	20
GİH	Rekabet Başuzmanı	1	134
GİH	Rekabet Başuzmanı	2	10
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	2	2
GİH	Hukuk Müşaviri	3	2
GİH	Rekabet Uzmanı	1	15
GİH	Rekabet Uzmanı	2	25
GİH	Rekabet Uzmanı	3	25
GİH	Rekabet Uzmanı	4	25
GİH	Rekabet Uzmanı	5	25
GİH	Rekabet Uzmanı	6	35
GİH	Rekabet Uzmanı	7	35
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	3	1
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	4	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	5	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	6	15
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	7	40
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	8	45
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	9	50
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
GİH	Araştırmacı	1	30
GİH	Araştırmacı	2	8
GİH	Araştırmacı	3	7
SH	Tabip	1	1
SH	Diş Hekimi	1	1
GİH	Mütercim	3	1
GİH	Mütercim	7	3
GİH	Koruma ve Güvenlik Amiri	1	2
TH	Kütüphaneci	1	1
GİH	Memur	5	18

GİH	Memur	6	8
GİH	Memur	7	8
GİH	Memur	8	8
GİH	Memur	9	8
GİH	Sekreter	2	6
GİH	Sekreter	3	6
GİH	Sekreter	4	6
GİH	Sekreter	6	3
GİH	Sekreter	10	3
GİH	Mutemet	5	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Sağlık Teknisyeni	3	1
GİH	Şoför	5	5
GİH	Şoför	6	2
GİH	Şoför	7	2
TH	Tekniker	3	2
TH	Tekniker	5	3
TH	Teknisyen	3	4
TH	Teknisyen	5	4
TH	Teknisyen	10	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	2	6
GİH	Güvenlik Görevlisi	3	5
GİH	Güvenlik Görevlisi	4	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	5	4
GİH	Güvenlik Görevlisi	7	1
YH	Garson	5	1
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	4
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	12	3
YH	Hizmetli	13	2
TOPLAM			732

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL

REKABET KURUMU KADRO CETVELİ

SINIFI	UNVANI	KADRO DERECESİ	KADRO ADEDİ
GİH	Başkan Yardımcısı	1	3
GİH	Kurum Başkanışmanı	1	5
GİH	Baş Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	15
GİH	Daire Başkan Yardımcısı	1	20
GİH	Rekabet Başuzmanı	1	134
GİH	Rekabet Başuzmanı	2	10
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	2	2
GİH	Hukuk Müşaviri	3	2
GİH	Rekabet Uzmanı	1	15
GİH	Rekabet Uzmanı	2	25
GİH	Rekabet Uzmanı	3	25
GİH	Rekabet Uzmanı	4	25
GİH	Rekabet Uzmanı	5	25
GİH	Rekabet Uzmanı	6	35
GİH	Rekabet Uzmanı	7	35
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	3	1
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	4	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	5	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	6	15
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	7	40
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	8	45
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	9	50
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
GİH	Araştırmacı	1	30
GİH	Araştırmacı	2	8
GİH	Araştırmacı	3	7
SH	Tabip	1	1
SH	Diş Hekimi	1	1
GİH	Mütercim	3	1
GİH	Mütercim	7	3
GİH	Koruma ve Güvenlik Amiri	1	2
TH	Kütüphaneci	1	1
GİH	Memur	5	18

GİH	Memur	6	8
GİH	Memur	7	8
GİH	Memur	8	8
GİH	Memur	9	8
GİH	Sekreter	2	6
GİH	Sekreter	3	6
GİH	Sekreter	4	6
GİH	Sekreter	6	3
GİH	Sekreter	10	3
GİH	Mutemet	5	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Sağlık Teknisyeni	3	1
GİH	Şoför	5	5
GİH	Şoför	6	2
GİH	Şoför	7	2
TH	Tekniker	3	2
TH	Tekniker	5	3
TH	Teknisyen	3	4
TH	Teknisyen	5	4
TH	Teknisyen	10	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	2	6
GİH	Güvenlik Görevlisi	3	5
GİH	Güvenlik Görevlisi	4	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	5	4
GİH	Güvenlik Görevlisi	7	1
YH	Garson	5	1
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	4
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	12	3
YH	Hizmetli	13	2
TOPLAM			732